

KELETI ÚJSÁG

Felelős igazgató: Dr. SOMODI ANDRÁS

Előfizetési árak belföldön: Egy évre 800, félre 400, negyedévre 200, egy hóra 70 lej. Magyarországon egy évre 50, félre 25, ¼ évre 12.50, egy hóra 4.50 pengő.

Stulajdonos: LAPKIADÓ R.T.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ENDRE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj, Baron L. Pop ucca 5. sz. Telef.: 15-08. Levélcím: Cluj, postafiók 101. sz. — Taxa postală plătită în numer: No. 24.256/1927

I. ÉVFOLYAM. — 118. SZÁM.

Tisztul a láthatár

Megint volt néhány izgalmas órája kontinensünknek, amikor kétségtelenül a világháború határát surolta. A múlt hét végén még úgy festett a dolog, hogy a cseh-német határvillongásból háború lesz s magával ragadhatja a szomszédos államokat és beavatkozásra kényszerítheti a nagyállamokat is. Beigazolódást nyert azonban, hogy Anglia nem közömbös Közép-Európa eseményei iránt, sőt a jelek szerint Lengyelország sem. Fellélegezhetünk, — egyelőre túl vagyunk a nehezebbjén. Nevetséges volna azonban megkockáztatni azt az állítást, hogy most már minden rendben van. A borulatók azt állítják, hogy Európa viharfészkeben, a szudéta-németek területén még akkor sem igen lesz rend, ha létre is jön a megállapodás a csehszlovák többség és a szudéta-német kisebbség között. Higyük azonban Európa békeakarátában, higyük a józan belátásban, amely egyformán kötelező a csehekre és a szudéta-németekre.

Egyelőre az események oly gyorsvonati tempóban száguldoznak, hogy nehéz követni őket. Európának számos fővárosa állandó riadókészültségben van. Jelentések érkeznek, hogy minisztertanácsok a kora hajnali órákba nyultak bele és az államfőiknek, alig hogy lehunyták a szemüket, ismét rohamiok kellett újabb és újabb tanácskozásokra. Német jelentés szerint a csehek vonatkoznak megfogadni Franciaország és Anglia jótanácsait és ez a vonatkozás újabb zsemleknek válik tápanyagává. Viszont Prága hangoztatja, hogy Páris és London kívánságainak szellemében kívánja megoldani a kisebbségi kérdést és ennek mintegy bizonyítékként tárja föl, hogy az új statutum elveti a „kisebbségi” szót és helyébe a nemzetiség fogalmát helyezi és így Csehország összes népeit egyenjogusítja a cseh lakossággal. A statutumot még nem tették közzé, de beavatottak tudni vélik, hogy a csehek széleskörű kulturális, sőt gazdasági önkormányzatot hajlandók adni az összes csehországi népeknek és ennek az átalakulásnak közjogi revízió formájában is kifejezést kívánnak nyújtani. Nincs kétségünk oly tekintetben, hogy ma már Csehszlovákia kormánya messzemenő engedményekre kész, viszont az is igaz, hogy a légkör rendkívül gyűlékony és a lelkek izgatottságát emeli az a körülmény, hogy a cseh kormány nem hajlandó csapatait visszavonni a szudéta-német területeiről. A hadseregek jelenléte a szudéta-német területeken azt a gyanút ébreszti fel, hogy a csehek maguk is tartanak még a konfliktus veszedelemétől. Vérmes reménykedésekre a mai helyzet tehát nem nyújt okot.

De amiként fel lehet sorakoztatni tüneteket az állandósult veszedelem növekedése mellett is, épp úgy megvannak a jelenségek, amelyek kis jóakarattal a helyzet tisztulása olvasható ki. Mégis csak eredményszámba megy, hogy Henlein és Hodzsa végre leültek a tárgyaló asztalhoz, hogy Mussolini maga is a békés megoldás mellett van, hogy Anglia valóban erőt és józanságot kíván mutatni nem csupán a háború lokalizálása érdekében, de hogy a csehszlovák kisebbségi igények hiánytalanul betöltsenek. Most ne elmélkedjünk arról, hogy Anglia energiája mennyire ható tényezőként jelentkezett, inkább az jusson az eszünkbe, hogy mennyivel bölcsőbb lett volna Anglia, ha a maga nagy erkölcsi súlyát és befolyását nem közvetlenül az ágyuk felvonulása előtt hangoztatta volna, hanem már évekkel ezelőtt, amikor sokkal könnyebben ment

Anglia és Franciaország újabb javaslattal egyengetik Berlin és Prága megbékülését

Barátságos formában azt ajánlják a cseh kormánynak, hogy siettesse a kisebbségi statutum elkészülését és Henlein kívánságának megfelelően függessze fel a katonai intézkedések hatályát

A francia sajtó arra figyelmeztet, hogy Berlin csak néhány napos, esetleg néhány hetes szünethez járult hozzá

(LONDON, május 25.) A párisi és londoni külügyminisztériumokban ma is tovább folyt az élénk diplomáciai tevékenység. Bonnet francia külügyminiszter Bullit amerikai nagykövettel tárgyalt.

Az angol külügyminisztériumban kétszer is megjelent a német diplomáciai képviselő. A „Daily Express” szerint Anglia határozott javaslatot fog tenni Berlinnek és Prágának. Az angol kezdeményezés közvetlen célja a komolyabb összetűzések megakadályozása s lehet, hogy az angol kormány pártatlan megfigyelők szolgáltatott ajánlata fel. Ezek a még hátralévő községi választások idején figyelnek meg a szabályok betartását és jelentést tennének a helyzetről. Egy másik angol lap szerint Anglia felhívta a figyelmet arra, hogy csak akkor folytatja a béke fenntartására irányuló munkáját, ha tanácsait figyelembe veszik.

Ossusky Bonnet üzenetét vitte Prágába

(Páris, május 25.) Ossusky párisi csehszlovák követ, a Havas távirati iroda közlése szerint még kedden este elutazott Prágába. A Havas úgy tudja, hogy a csehszlovák követ Bonnet üzenetét viszi Prágába. A francia külügyminiszter közölte ugyanis kedden este Franciaországnak és Angliának azt az óhaját, hogy a csehszlovákiai kormány és a szudéta-német kisebbség között a legrövidebb időn belül jöjjön létre a fennálló kérdések szabályozása jó megegyezés útján.

Cseh repülőgépek felderítő szolgálata német területek fölött

Drezdából érkezett német jelentés szerint szerdán délelőtt három helyen is német terület fölött repültek csehszlovákiai repülőgépek. A németek szerint kétségtelen, hogy mind a három gép katonai gép volt és valószínűleg

felderítő szolgálatot teljesítettek. Berlini jelentés szerint Elbogen szudéta-német községben a szudéta párt három rendfenntartó közege szerdára virradó éjjel az egyik hidhoz közeledve megállapította, hogy azt katonák őrzik. Megfordultak és visszafelé haladtak, amikor az egyik katona rájuk lőtt, a golyó azonban nem talált. A párt kerületi vezetősége tiltakozást jelentett be a hatóságoknál.

London sürgeti a kisebbségi kérdés megoldását

(London, május 25.) A szerda déli angol lapok az angol kormány legközelebbi minisztertanácsának várható állásfoglalásával foglalkoznak s hangoztatják, hogy az angol közvélemény, amely eddig körülbelül egyenlő mértékben okolta a feszültségért Németországot és Csehszlovákiát, kezd elégedetlenkedni a

volna nemesak a cseh-német kérdésnek az elintézése, hanem elmúltak volna Európa felől mindazok a megrázkódtatások is, amelyek az utóbbi években, vagy még helyesebben, az utóbbi hónapokban olyan elemi erővel törtek ki. Anglia, miután egy több nemzedéken keresztül tartó küzdelemben, az irországi kérdés rendezésével a saját maga bőrén érezte az önrendelkezési elv jogosultságát, külön önállóságot biztosítva egy olyan népnek, amely szám szerint jóval kisebb saját népénél, most logikusan s elsőnek gondolhatta át a szudéta-németek igényjogosultságát és magáévá tette még akkor is, amikor saját egyensúlyának végzetes kockáztatása nem kényszerítette volna a beavatkozásra. Elmélkedni lehet arról, is, hogy milyen nagy baj a világban, ha a reform-

kísérletek későn érkeznek és arról is, hogy lám, az igazságnak mindig erőszakra van szüksége, hogy érvényesüljön és arról, hogyha a szudéta-német kérdés szerencsésen rendeződik, újra beigazolódik, hogy ez a rendeződés nem a jogi érvek felvonultatásának, hanem a hadászati eszközök, tankok és repülőgépek felvonultatásának tudható be jórészt.

E mellékesen sarjadjó gondolatokat azonban egyelőre el kell hessegetnünk. A közép-európai politika a realizmusnak a szakaszába lépett és ma minden államnak nyíltan szembe kell nézni az eseményekkel. A realizmus, az egészséges tisztánlátás ime kezd erény lenni és bár csak úgy volna, hogy ez a valóságlátás maradjon meg továbbra is az európai politika uralkodó plánetája. (L.)

prágai események elhúzódása miatt. Angol felfogás szerint a prágai kormány még mindig halogatja a kérdés megoldását és visszaradi az Anglia és Franciaország által tanácsolt erélyes megoldástól.

Az angol-francia javaslat

(Páris, május 25.) A Havas távirati iroda értesítése szerint Anglia és Franciaország azt fogják javasolni Prágában, hogy **függessék fel a tett katonai intézkedéseket a választások idejére, vonják vissza a szudéta-német területeken levő haderőt.** Ez, írja a Havas tudósítója, csak javaslat és a prágai kormány csak akkor követi, ha összeegyeztethetőnek tartja biztonságával. Henlein is kérte a csapatok visszavonását Hodzsával folytatott tárgyalásán. Anglia és Franciaország helyesnek tartaná, ha Csehszlovákia már május 29-én, vasárnap befejezné a községi választásokat az ország egész területén.

A prágai lapok a mozgósítás sikerével dicsekszenek

(Prága, május 25.) A csehszlovák lapok egyhangúan kiemelik, hogy a csehszlovák hadvezetőség a legteljesebb mértékben hivatása magaslatán állott, amikor **hat óra leforgása alatt százezer embert tudott küldeni a határvidékre.** Prágában a város külső képe csak annyiban változott meg, hogy a társasgépkocsi csak ritkán közlekednek, mert nagy részüket csapatszállítások céljaira rendelték ki.

Mi lesz a kisebbségi statutumban?

(PRÁGA, május 25.) A prágai kormány által készített nemzetiségi törvényről eddig csak szórványos hírek szivárogtak ki. Ezek szerint a prágai kormány az önkormányzatot erősen ki akarja építeni a nemzetiségi vidékeken. Teljes egyenjogúságot biztosítanak az egyes nemzetiségek nyelvének, törvénnyel fogják biztosítani a nemzetiségek arányos részesedését az állami hivatalokban és az állami szállításoknál, kulturális téren teljes önkormányzatot léptetnének életbe és szigorú büntetéssel sújtanak mindenkit, aki az állampolgárok elnemzetlenítésén dolgozna.

A cseh kormány nem hajlandó visszavonni csapatait a szudéta-német területekről

(London, május 25.) A „Manchester Guardian” szerint **nem lehet szó arról, hogy a csehszlovák kormány eleget tegyen Henlein kívánásának és csapatait a szudéta-német területekről azonnal visszavonja.** Az elmúlt vasárnap az ország községeinek csak egy részében folyt le a községi választás és a következő két vasárnapon folytatódna a választások. Prágában azt hiszik, hogy a katonai intézkedések nagymértékben hozzájárultak a nyugalom helyreállításához és így a csapatok visszavonása nem lenne helyénvaló.

Az égeri temetés

Az Égerben lelőtt két szudéta-német temetésével kapcsolatban a **csehszlovák hatóságok nagy rendfenntartó intézkedéseket tettek.** A szudéta-németek vezetői biztosítékokat adtak, hogy pártjuk hívei nem zavarják meg a rendet, de nem biztosíthatják a párthoz nem tartozó németek magatartását. A szudéta-német párt vezetői szerdán reggel Prágából husz gépkocsin utaztak el Égerbe a temetésre és azon részt vesz a német birodalom prágai katonai attaséja is.

A francia sajtó arra buzdítja Prágát, hogy ne csak szavakkal, de tettekkel bizonyítsa be jóakarátát

(Páris, május 25.) A francia és angol lapok nem bocsátkoznak jóslásokba a prágai kormány és

Nem kell külföldre menni!

BIXAD

Románia Karlsbadja

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű fekvés, fenyvesek között, Janis 1.50 n. liva. — Prospektust küld kíváncsira! Direcțiunea Băilor Bixad, jud. Satu-Mare.

a szudéta-németek közötti problémák elintézésének sorsa felől. A francia sajtó egy része békülékenységre inti Prágát. A „Jour” című lap azt írja, hogy a francia és angol diplomáciai lépések sikerének teljessé válását Prága habozása késlelteti. Franciaország segítségére van Csehszlovákiának, de szükségesnek tartja, hogy felfogását tekintetbe vegyék, mivel ellenkező esetben a helyzet alakulását nem vállalhatja a felelősséget. Csehszlovákia jó szándékainak, írja a „Jour”, még hét végéig nemcsak szavakban, hanem **határozott engedményekben is kifejezésre kell jutniuk.**

Szlovákokat ünnepeltek Varsóban

(Varsó, május 25.) Kedden utazott át Lengyelországon az a szlovák küldöttség, amely az amerikai szlovákok elé utazik Gdyniába. A szlovákokat Varsóban nagy tömeg fogadta és ünnepelte. A „Daily Herald” ezzel kapcsolatban azt írja, hogy Lengyelország a szlovák önkormányzat megvalósulásának a híve.

„Berlin csak néhány napos, vagy néhány hetes szünethez járult hozzá!”

(Páris, május 25.) A világsajtó továbbra is a legélelkebb figyelemmel kíséri a csehszlovákiai eseményeket. A „Le Figaro” így ír: A Berlinben és Prágában tett angol és francia fellépésnek sikerült ideiglenesen kiemelnie a szudéta-német

kérdést a kátyuból. Nagy gonddal kell ügyelni arra, nehogy a kérdés megoldása ismét megakadjon. **A világ csöndjét egyébként más nehézségek is fenyegetik, különösen Spanyolország felől.** Az „Ordre” című lap meglegedését fejezi ki a londoni és a párisi kormány Prágában és Berlinben aratott erkölcsi győzelme felett s kijelenti, **félő, hogy újabb viharfelhő vonul fel a benemavatkozás legközelebbi tanácskozásán.** Fel-tétlenül szükséges, hogy az angol és francia államférfiak érthetően és egyértelműen beszéljenek Mussolini és Hitler kiküldöttjeivel, nehogy a háboru túllépjen a Pyreneusokon. A „Le Populaire” megállapítja, hogy egyelőre nincs sem győztes, sem legyőzött. Prága határozottan és bölcsen cselekedett és ezért hálát érdemel. **Berlin néhány napos, vagy néhány hetes szünethez járult hozzá.** Most azonban nagy vigyázatra van szükség, inkább, mint bármikor. **A béke mellett álló erőnek örködniük kell.**

Rémhírtérjesztők Csehszlovákiában

Prágai jelentés szerint, Csehszlovákia területén több helyen egyéneket tartóztattak le, akik **hamis híreket és röpíratokat terjesztettek a csehszlovák kormány tagjairól.** Nyilvánvaló, hogy egységesen irányított felforgató tevékenységről van szó. A kormány felhívta a lakosságot, hogy azonnal jelentse fel az ilyen rémhírtérjesztőket s azok ellen a legnagyobb szigorúsággal foglalkozni.

Óriási harcok folynak Teruel körül

Nemzeti támadások, köztársasági ellentámadások — Fellázadt ezer-öttszáz köztársasági hadifogoly és a francia határ felé szökött

(Barcelona, május 25.) A Havas távirati ügynökség közlése szerint, a nemzetiek a terueli harcra tovább folytatták nagyerejű támadásaikat, a köztársaságiak azonban a legtöbb ponton ellenálltak és egyes pontokon ellentámadásokat is intéztek. **A morqueruli szakaszon a harc-vonal közepén a köztársaságiak kénytelenek voltak visszavonulni és nagyobb területeket engedtek át.**

A nemzetiek főhadiszállása is jelenti, hogy a köztársaságiak erőiesen folytatták ellentámadásaikat, de mindenütt visszaverték őket és a harc-

terét a holttestek szőnye borítja. Sok harakocsi szétromboltak. A terueli harcra nemzeti előnyomulást jelentenek. Csapatok megszállták Reteion Cabezo községet.

A francia határra érkezett hírek szerint, a nemzetiek birtokában lévő Pamplonában **ezeröttszáz köztársasági hadifogoly fellázadt,** lemeszárolták őreiket és a francia határ felé szöktek. A francia határrendőrséget megerősítették. Egy későbbi hír szerint, a nemzetiek négyszáz hadifoglyot elfogtak és a többiek útját is elzárták.

Gangszterek akarták elrabolni lord Nuffieldet, a hatalmas jótékonycélú alapítványokról híres angol nagyiparost

(London, május 25.) Lord Nuffield, az ismert és népszerű angol nagyiparos, aki különösen hatalmas összegű jótékonycélú alapítványával tette híressé nevét, majdnem emberrablók áldozatául esett. Nuffield lord a Couley-i Morris-üzemekben elhelyezett irodájában dolgozott. A gyárban és az üzemi irodában is beszűntették már a munkát és a munkások és tisztviselők is eltávoztak az épületekből s Nuffield lord, mint máskor is igen sok esetben teljesen egyedül maradt. Csupán az egyik közeli szobában várta egy barátja, akivel együtt akartak hazatérni.

Egyszerre két ismeretlen hatolt be dolgozó-

szobájába és revolvérrel kezükben felszólították, hogy kövesse őket.

Nuffield lord ellenszegült. Hangos szavait meghallotta barátja, aki telefonon azonnal értesítette a rendőrséget. A rendőrség riadóautója néhány perc múlva megállt az épület előtt, behatoltak az irodába s letartóztatták a két emberrablót.

A rendőrség megállapította, hogy a gangszterek gépkocsin érkeztek és azon akarták magukkal vinni az iparmágnást. Kihallgatásukkor elmondták, hogy nagyobb pénzösszeg ellenében bocsátották volna szabadon a lordot tervük sikeres végrehajtása esetén.

Kijelölték a középiskolák évvégi vizsgáinak tárgyait

(Bucuresti, május 25.) A nemzeti védelmi minisztérium kijelölte az elméleti liceumok és gimnáziumok egyes osztályai évvégi vizsgálatának tárgyait. Eszerint a liceumok és gimnáziumok növendékei, mind a fiúk, mind a lányok, a következő tárgyakból vizsgáznak: **I. osztály:** Román nyelv és mennyiségtan. **II. osztály:** Román nyelv, francia nyelv, mennyiségtan, természetrajz. **III. osztály:** Román nyelv, francia nyelv, mennyiségtan, fizika-kémia. **IV. osztály:** Ro-

mán nyelv, latin nyelv, földrajz, történelem, mennyiségtan és fizika-kémia. **V. osztály:** Román nyelv, francia nyelv, latin nyelv, földrajz, természettudományok, fizika-kémia. **VI. osztály:** Román nyelv, francia nyelv, történelem, filozófia, fizika-kémia, az irodalmi szakon latin, a természettudományi szakon pedig mennyiségtan. Ugyanezekből a tárgyakból vizsgáznak a **VII. osztályosok is.**

A JÓ ÁRU ÉS JÓ HIRDETÉS

ALAPJA A JOZLETMENETNEK

NYARALJON a Lacul Roșui ALEXU PENZIÓBAN

Europa legszebb klimatikus üdülőhelye. 1000 méter magas.

Olcsó penzió árak!

Érdeklődni lehet:

Alexy Bélánál, CLUJ, Piața Unirii Nr. 7.

Leleplezték a „Sztalin-gyilkos” szovjetrádiót

(Varsó, május 25.) Többször megírtuk már, hogy egy titokzatos szovjet rádióleadó állomás állandóan támadja a szovjet-rendszert és arra biztatja hallgatóit, hogy tegyék el láb alól Sztalint. A GPU-nak hosszas nyomozó eljárás után sikerült megállapítania, hogy ezt a szovjethatóságoknak érthetően ellenszenves programot a novoszibirszki rádióállomás szokta közvetíteni, miután a hivatalos műsort befejezte.

Hétfőn éjszaka a GPU emberei behatoltak a novoszibirszki rádióstudióba s ott tettenérték Cselkesz igazgatót, valamint a technikai személyzet egy részét, amint a Sztalin-ellenes híreket továbbították. Az igazgatót és a négy technikai alkalmazottat minden előzetes tárgyalás nélkül kivégezték. Ezzel a novoszibirszki éjszakai rádióleadások megszűntek. Szovjetország területén azonban még mindig több titkos állomás működik. A GPU most ezeknek a leleplezésére készül.

Megkezdődött a róm. kat. világértékezőlet

(Budapest, május 25.) A budapesti róm. kat. világértékezőlet szerdán délután félőtkor nyitották meg a budapesti Hősök terén. Csupán szerdán, mintegy százezer vendég érkezett Budapestre a világ minden részéből. Hetvennégy külföldi különvonat futott be a magyar fővárosba több száz egyházfejedelemmel, püspökkel, érsekkel. Köztük vannak a manilai, addiszabebai, turini, lyoni, prágai, varsói érsekek, nyolc amerikai, három angol, huszonhat olasz püspök s ezenkívül még kétszáz más püspök Európából, Amerikából, Afrikából, Ázsiából és Ausztráliából.

A Vigadóban tartott nagygyűlést Hóman magyar miniszter nyitotta meg. Utána gróf Pallatore, az „Osservatore Romano” főszerkesztője beszélt, majd Glatfelder püspök bejelentette, hogy Mostardó spanyol tábornok, az Alcazar védője nem érkezett még meg s helyette Spanyolország hercegprímása tartott beszédet. Ezután a kantoni kínai érsek beszélt és többen szólaltak még fel a katolikus szellemi élet vezetői közül.

Caspar bibornok, prágai érsek szerdán reggel indult el a budapesti értekezletre tízezer hite kíséretében. Elutazása előtt kijelentette a sajtónak, teljes lelkeből reméli, hogy a budapesti értekezlet hozzá fog járulni a béke megerősítéséhez.

Megkezdtek a cluji gyermekek járvány elleni beoltását

(Cluj, május 25.) A városi főorvosi hivatal most tette közzé a gyermekek járvány elleni beoltásáról szóló intézkedéseket. Ezek szerint az oltások a következő sorrendben történnek:

Az első közigazgatási kerületben lakó polgárok gyermekei a főorvosi hivatalban kötelesek megjelenni, Hossu dr. főorvos előtt. A második és harmadik kerületek az Avram Iancu ucai elemi iskolában jelentkeznek oltásra s itt Popoviciu Cornel dr. a szolgálatos orvos. A negyedik kerületeket a Páris ucai elemi iskolában Ostatea Valér dr. fogja beoltani. Az ötödik és hatodik kerületi lakosok gyermekeit (a Regele Ferdinand ut, Enescu uca és Dragos Voda ut jobb oldali részétől) a Decebal uti református elemi iskolában Tataru Vasile dr. vezetésével oltják be. A fenti uccák baloldali részén, valamint a Grigorescu ut, Cordos és Dambul Rotund és a Fellegvár környékén lakó gyermekeket a Regele Ferdinand uti állami elemi iskolában oltják be. Itt Maior Ioan dr. végzi az orvosi teendőket. A hatodik és nyolcadik közigazgatási kerületben lakó gyermekeket a Motilor ut 60. szám alatti rendőrségi épületben fogják kezelni. Itt Popoviciu Traian dr. tart orvosi szolgálatot.

Az oltások már május 25-én megkezdődtek és május 28-ig be is fejeződnek. Az oltások ellenőrzését június első három napján a fenti helyeken végzik. A kibocsátott hirdetmény szerint a szülő kötelesek oltásra vinni mindazokat a gyermekeket, akik 1937 március 1. és 1938 március 1. közötti időben születtek. Az oltások kötelezőek. Azok ellen, akik elmulasztanak kötelezettségüknek eleget tenni, az egészségügyi törvény értelmében eljárást fognak indítani.

A HABZÓ FOGPÉP

Miron Cristea patriárka-miniszterelnök jelentést tesz az uralkodónak és a minisz- tertanácsn is beszámol lengyelországi utjának tapasztalatairól

Négyszázötvenmillió lejes kölcsön felvételére hatalmazták fel a nemzetvédelmi minisztériumot — Országos polgármesteri értekezőlet lesz május 31-ikén

(București, május 25.) Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök szerdán reggel kilenc óra husz perckor visszaérkezett Bucureștibe. Az északi pályaudvaron a kormány tagjai és a minisztériumok vezető tisztviselői fogadták. A miniszterelnök átvette hivatala vezetését és így Argeseanu nemzetvédelmi miniszternek a miniszterelnöki teendők végzésével való megbízatása megszűnt. A pátriárka-miniszterelnök jelentést tesz az uralkodónak, majd a minisztertanácsal közli lengyelországi utazásának tapasztalatait.

Potarca volt miniszter olaszországi tanulmányuton

Virgil Potarca volt miniszter, a mezőgazdasági kamarák egyesületének elnöke, Rómába ér-

háromszázmillió és a letétpénztártól százötvenmillió lej kölcsönt vegyen fel.

Május 31.: országos polgármesteri értekezőlet

A belügyminisztérium intézkedése szerint, az ország összes polgármestereinek értekezőletét május 31-én tartják meg.

Június 15-ikén lesznek a jegyzői vizsgák

A jegyzői vizsgák megtartását az illetékes hatóságok június tizenötödikére tűzték ki. A vizsgákat Bucureștiben, Cernăuți-ban, Chișinău-ban, Cluj-ban, Oradea-ban, Iași-ban és Timișoara-ban tartják. A vizsgára a közigazgatási tudományi iskolát végzett jelöltek és azok jelentkezhetnek, akik 1937. március 27-ike előtt végezték el a jegyzői iskolát.

kezett az olaszországi mocsaras vidékek egészségessé tételének tanulmányozására.

Duiliu Zamfirescu római román követ Solacolu sajtótanácsos kíséretében meglátogatta a római román iskolát.

A június elsején kezdődő velencei művészeti kiállításon Románia külön csarnokkal vesz részt.

Felosztatják a munkakamarák megyei hivatalainak vezető bizottságait

A munkaügyi minisztérium úgy döntött, hogy a munkakamarák megyei hivatalainak élén álló vezető-bizottságokat felosztatja. A hivatalos munkákat az illető hivatalok tisztviselői fogják intézni.

Négyszázötvenmillió lej kölcsönt vesz fel a nemzetvédelmi minisztérium

A nemzetvédelmi minisztérium felhatalmazást kapott arra, hogy a postatakarékpénztártól

Egyre inkább szaporodnak az arab terrorcselekmények

(Jeruzsálem, május 25.) A jaffai zsidó negyedben kedden kirobbant verekezésnél egy arabot megöltek, egyet pedig súlyosan megsebesítettek. Jeruzsálem egyik külső negyedében rálöttek két zsidó munkásokkal telt társas gépkocsira. A zsidó munkások visszalöttek és egy arabot megsebesítettek. Chebron és Bercaba között a terrorista bandák folytatják támadásaikat és a legutóbbi éjszakán agyonlöttek egy rendőrt, szerdán reggel pedig két rendőrt elraboltak. Ezek közül az egyiket később meggyilkolva, a másikat eszméletlen állapotban találták meg.

„Fény, amely sohasem alszik ki“

„The light that never falls“. — Fény, amely sohasem alszik ki, ez a világ leggigantikusabb vállalkozásának, a newyorki Metropolitan életbiztosító intézetnek jelszava.

Amerikában a számok beszélnek. És valóban csakis számok segítségével alkothatunk magunknak fogalmat a newyorki Metropolitan életbiztosító intézetnek nagyságáról. A Metropolitan központi irodájában, mely három felhőkarcoló felett terjed el, 15.000 hivatalnokot és körülbelül 30.000 üzletszerzőt foglalkoztat. Biztosító tőkéje 20 milliárd dollár, a napi forgalom 12 millió dollár. Egy esztendő alatt 100 millió levél érkezik s házi könyvtára 100.000 kötetet számlál.

Egyedül a központi irodában 120 orvos rendel s vannak irodai termek, melyekben 150 ember dolgozik. Hogy ilyen gigantikus számok mellett egyéb csodákat is felsorolhatunk, magától értetődik. Egyik ilyen csoda, hogy naponta minden alkalmazott ingyen kap ebédet, egy kalóriában pontosan kiszámított menüt, mely növeli a munkaképességet. Így az ebéd költségei a fokozott munkateljesítmény révén megtérülnek.

Kifutófiából elnök

A Metropolitan elnöke, Frederic Ecker, 60 esztendőn felüli szeretetreméltó ember és senki, aki az amerikai viszonyokat ismeri, nem fog rajta csodálkozni, hogy ez az Ecker ur 14 esztendősen korában, nevétséges heti bérrel, mint

Kifutófiu, kezdte a Metropolitannál. Mára az iroda 70 liftje közül az egyik az ő számára van fenntartva, irodája egy mahagoni tündérmese, öt titkárnője van és évi 150.000 dollár tiszteletdíja. Kinézésre kis termetű, mozgékony, barátságos, szemüveges ur, de bonhomája mögött acél szív és jég kedély lakik.

Morley ur munkában

Azt az urat, aki a társaságnak legtöbb pénzt takarított meg, Morleynek hívják. Pontosan reggel háromnegyed hétkor felmegy a Metropolitan-building tornyának tetejére, kezét fog egy zongorajátékoskal és pontosan hét órakor rádió útján közölt vezényszavára megkezdődik társasága klienseinek tornaórája. Mert Morley urnak az a kötelessége, hogy a Metropolitan leadójának segítségével tornáztassa a biztosítottakat s így életüket meghosszabbítsa. Egyáltalában a Metropolitannál az életbiztosítás tulajdonképpen biztosítása a minél hosszabb életnek s a társaság elképzelhetetlen intézkedéseket tesz, hogy biztosítottai halálának időpontját minél jobban kitölje. Megbetegszik valamelyik kliense, akár az Egyesült Államokban, akár Kanadában, a Metropolitan azonnal orvost küld hozzá, betegápolót, gyógyszereket, röviden mindent, hogy a beteg egészsége mielőbb helyreálljon. A Welfare Division — jóléti osztály munkája olyan példászerű, hogy egész viccirodalom támadt körülötte, akár a Ford-autók körül.

Csak ezután elkövetett bűntényekre alkalmazzák a halálbüntetést

A minisztertanácsi jegyzőkönyvhöz csatolt jelentés részletesen megvilágítja a halálbüntetés bevezetésének indokait

(Bucuresti, május 25.) Megirtuk már, hogy a minisztertanács Argeseanu tábornok, helyettes miniszterelnök vezetésével kétszakaszos rendelettervényt fogadott el a halálbüntetés bevezetésére. A rendelettervény szövege a következő:

1. szakasz. Az alkotmány 15. szakaszának második bekezdésének intézkedései értelmében az alábbi bűntényekre bevezetetik a halálbüntetést: az uralkodó, a királyi család tagjai, idegen államfők és magas állami méltóságok elleni merényletek, amelyeket hivatásukkal kapcsolatos indokokból követtek el ellenük, valamint rablógylősségek és politikai gyilkosságok.

2. szakasz. A jelen jegyzőkönyv rendelkezéseinek érvénye egy évre szól, a rendelettervénynek a hivatalos lapban való megjelenésétől számítva.

A minisztertanácsi jegyzőkönyvet Argeseanu ideiglenes miniszterelnök és hadügyminiszter, V. Iamandi igazságügyminiszter és A. Calinescu belügyminiszter aláírásával az alábbi jelentés kíséri:

Az utóbbi időben nagyszámban terjesztettek fenyegető leveleket, amelyek halállal fenyegették a katonai törvényszékek tagjait és az állam rendjének megőrzésével megbízott tisztviselőket. Ezek a gyakorta előforduló megnyilvánulások veszedelmes szellemet árultak el. Természetes, hogy a nép tulnyomó rétege távol áll ettől s örövend annak, hogy nyugalomban, rendben dolgozhatnak, de kisebb létszá-

mu lázító csoport tevékenysége is veszélyes. A mult tapasztalatai és az a számos fenyegetés, amelyeket merényletek és gyilkosságok követtek, azt a meggyőződést alakítja ki, hogy bizonyos kiegyensúlyozatlan szellemek tettekre is ragadtathatják el magukat. Hasonló bűntények megtorlására az alkotmány a halálbüntetés bevezetését írja elő.

A minisztertanácsnak áll jogában dönteni ennek a büntetésnek az alkalmazásáról. Természetes, hogy hasonló büntetés bevezetésének megelőző hatása van — s ennek így is kell lennie — amely megakadályozza az izgatott meggondolatlan tetteit. A jogelveknek megfelelően a halálbüntetést az ezután elkövetendő bűntényekre alkalmazzák, vagyis azokra, amelyeket a jelen jegyzőkönyvek a hivatalos lapban való megjelenése után követnek el. Ezért szükségesnek tartjuk felelősségünk teljes tudatában a minisztertanácstól az alkotmány erre vonatkozó intézkedéseinek egy évi időtartamra való bevezetését kérni akár a merényletek és gyilkosságok megszüntetése, akár pedig a jövőbeli bűntények megbüntetése lesz ennek az intézkedésnek az eredménye. Ennek a célnak az érdekében előterjesztjük a mellékelt jegyzőkönyvet, amelynek elfogadását és aláírását kérjük.

A mexikói elnök az olajvállalatokat vádolja a forradalmárok támogatásával

(Mexikó, május 25.) A mexikói eseményekről ellentmondó hírek érkeznek. Hivatalos jelentés szerint, a kormánycsapatoknak sikerült leverniük Cedillo tábornok lázadását. Cardenas elnök rádióbeszédet mondott és ebben rendkívül élesen támadta a külföldi olajvállalatokat és nyíltan azzal vádolta őket, hogy pénzzel támogatták a lázadást. Cedillo ezek szerint a hírek szerint néhány száz párthívével az Egyesült Államok határa felé menekült, de remélik, hogy elfogják. Cedillo sógorát, Soria képviselőt a kormány katonái agyonlőtték, mert közeledésükre Cedillot éltette.

Bartók- és Kodály-estély

Kimagasló művészi esemény volt a református iskolák hangversenye

Régi álláspontunk, hogyha nagynevű, külföldi művészek nem látogatnak el ide, abból még nem következik zenei életünk elnévelése, ellenkezőleg még belterjesebbé kell tennünk zenekulturánkat, kifejeleszve és előtérbe juttatva meglévő értékeinket. Több hangverseny véletlen összehozódása folytán az a fölemelő tudat töltött el, hogy az utóbbi időben sorra került, színvonalas zenei események magyarságunk saját erőiből születtek s ezekben nem jelentéktelen részt kért magának a fiatalság. Mintegy igazolva Vásárhelyi János református püspök szavait, aki a keddi esti Bartók-Kodály hangversenyen tartott beszédében megállapította, hogy irodalmunk szép sikerei után a még magasabb műveltségi fokot feltételező zenekultura kibontakozása esedékes s ebben fiatalságunkra vár az öntudatos és komoly lépések megtétele.

A református iskolák Bartók-Kodály hangversenyt Vásárhelyi János püspök említett magasszéllemű beszéde nyitotta meg, utána sorban pódiumra léptek az új magyar zenéért lelkesülő fiatal karnagyok, bemutattva énekkarukkal végzett egyévi munkájuk eredményét. A helybeli ref. leányliceum S. Czeglédy Emmi vezetésével Kodály Lengyel Lászlójt énekelte, meggyőzve bennünket arról, hogy a Mariánum énekkarának méltó párja van városunkban. Ezután Kodály Adagióját és Bartóknak Szigetéről ártírt magyar népdalait játszotta hegedűn br. Kemény Géza, akiben külföldről való visszatérése révén zenéletünk elmélyedő, fegyelmezett, biztos tudású művészembert nyert. A zongorakíséretet Tatár Ferenc látta el kifogástalanul. Majd Nagy Sári adott elő székelypé népdalokat, páratlan feltűnést keltve előadóművészetével. Mély árnyalású meleg hangja, bűbájos székelypé kiejtése van s mindenféle színészi sallangtól mentesen, csupán hangjának kifejező erejével érzékíti meg a versben hullámzó lelkiállapotokat; az előadóművészet legtisztább stílusában szavalt. A körünkben, sajnos, Budapestre távozott Török Erzsébet utódját látjuk benne. I. Szabó Géza Bartók által zongorára ártírt román táncokat mutatott be, megcsillogtatva értékeit: izlését, stílusismeretét és erős keménységű billentyűzet; szívósen meghallgatnók önálló zongoraestjét. A ref. teológia énekklara Kodály derűhangulatu Karádi nótáit énekelte igen jó képességeket mutatva és nagy kedvet ehhez a szerzeményhez. Karnagyuknak, Benedek Kálmánnak, szemmel láthatólag egész lényét a muzsika fűti és tölti be, mozgását azonban sokalljuk.

Ennyi történt a szünétig: csupa magasrendű művészetet kapott a közönség, látszott is az arcokról az izzó lelkesedés.

A Bethlen-kollégium diákjai sorakoztak fel szünét után a színpadon és I. Szabó Géza erélyes vezérése alatt Bartóknak három népi gyermekjátékát adták elő, majd utána — szép gondolat volt műsorra tűzni — Kodálynak egy Horatius-versre írt kórusát. A költeményt a diákok magyarul énekeltek s külön érdekessége ennek, hogy a kitűnő fordítást egyik fiatal írónk, Szabédi László készítette. A Bethlen-kollégium énekkaránál ki kell emelnünk szövegkifejtésük hajszálmányra egybevágó pontosságát. Moldován Melinda — ugyancsak Tatár Ferenc zongorakíséretével — magyar népdalokat adott elő Kodály Zoltán ártírásában; szép hangjáért sok tapsot kapott. Azután Lám Leó szavalt ol szép sikerrel a Miorica című román balladát, melyet Kádár Imre ültetett át magyarra s utána három magyar népi románcot. Ujból a kitűnő I. Szabó Géza zongorázott Bartók és Kodály szerzeményeiből s végül a helybeli ref. kollégium énekelte vidám kánonokat Tárca Bertalan vezetésével.

Minden elismerés és díszet megilleti a hangverseny rendezőit: Juhász István teológiai szeniort és I. Nagy Géza kollégiumi tanárt. Jó műsort állítottak össze: egységes stílusú, egymással összhangban álló számokat kaptunk, de ha engedni kívánnak a kritikus megjegyzésnek, akkor a jövőben sokkal több kórusművet adassanak elő és kevesebbre szabják a magán-szereplők számát. Illetve a kórusokat juttassák szíhez énekklari hangversenyeken és a művészeket önálló művészeszten. Tanácsos ez a hangversenyek művészi sulya és értéke szempontjából és megkülönböztetésül az iskolai, meg nőszövetségi gyakorlatról: ott agyanis nem művészi, hanem szórakoztatási célok állanak előtérben, tehát a maguk helyén nem esnek kifogás alá. Ettől függetlenül csak örömmünknek adhatunk kifejezést, hogy szépszámu közönség előtt ilyen sikeresen szolgálták Bartók és Kodály muzsikáját.

K. B.

Veek - end kirándulások

a csodás

STANA DE VALE-ra

Poienin és Jad völgyén keresztül. Indulás szombaton, 1. hó 28-án hajnalban, fenn-tartott Pul man vagonokban.

Részvételi díj tour-retour 155 — lej

Reizratkoizások és információk:

Excursia Româneasca Cluj-i igazgató-ságánál: Strada Masarik Nr. 7 és a Cluj-i főknai: Calea Regele Ferdinand 11/A és az „Orient Express“ Mezei utazási irodában Primaria épület.

LŐRINCZY & Co. parkettezők

legolcsóbban vállalunk új parkett lerakást, javítást és gyalulást. — Cluj, Strada Baron L. Pop 2.

Halálos repülőszerencsétlenség áldozatánul esett Enescu repülőtábornok

(Bucuresti, május 25.) Borzalmas repülőszerencsétlenség történt szerdán Ploesti közelében. Egy repülőgép, amelyet Zaharie State repülőparancsnok vezetett és amelynek utasa Enescu Athanasie repülőtábornok volt, Ploestiből visszatérőben, Pucheni falu fölött tüzebeborult és lezuhant.

A gép vezetője és utasa szénáé égett.

Enescu Athanasie repülőtábornok a román repülőszövetség főtitkára, szerdán reggel félkilencor szállott fel a piperai repülőtérről, hogy felülvizsgálja a prahovai repülőklub repülőiskoláját a Streinici község melletti repülőtéren. Az iskola meglátogatását befejezve, a tábornok vissza akart térni Bucurestibe, amikor másodmagával halálos szerencsétlenség érte.

Gabányi Imre dr. temetése

(Cluj, máj. 25.)

Szerdán délután félhat órakor, a szakadó eső ellenére is, óriási tömeg kísérte utolsó útjára a tragikus hirtelenséggel elhunyt dr. Gabányi Imrét. A halottas kápolnát zsúfolásig megtöltötte a gyászolók serege s a kápolna előtti térséget is ellepte az esernyőerdő alatt álló temetési gyülekezet. Ott lát-

tuk a város számos vezető egyéniségét, mind magyar, mind többség részről. Megjelent a temetésen dr. gróf Bethlen György vezetésével a város magyar társadalmának minden számottevő tagja. Az egyházakat Váradhelyi János református püspök, Boros György dr. unitárius püspök és Inczedy-Joksmán Ödön képviselték.

A ravatalt teljesen elborították a hatalmas halotti koszorúk. Közvetlenül a ravatal mellett a gyászborult özvegy, az elhunyt két huga és a közvetlen hozzátartozók foglaltak helyet. A gyászszertartást Adorján Károly római katolikus egyházmegyei főtanfelügyelő kanonok vezette, nagy papi segédlettel. A rövid és meghatározó gyászszertartás után Dragomir Sándor dr. ügyvédi kamarai elnök lépett a ravatalhoz. Az ügyvédi kamara, illetőleg a kartársak nevében bucsuzott el Gabányi Imrétől, akit az ügyvédi kamara saját halottjának tekintett s halála alkalmából gyászjelentést is kiadott. Dragomir dr. román nyelven bucsuzott a kiváló kartársától. Hosszasan vázolta az elhunyt ügyvédi és politikai szereplését.

— Gabányi Imre dr. — mondotta bucsúbeszédében Dragomir dr. — harminckett évig volt az ügyvédi kamara tagja. Ezalatt a hosszú idő alatt azt bizonyította le példás és odaadó munkás életével, hogy nemcsak nemzetének volt hű fia, hanem a román nép szeretetét és tiszteletét is meg tudta nyerni. Jó magyar ember volt, de hűség az állampolgár is...

Ezután Inczedy-Joksmán Ödön lépett a ravatalhoz és a római katolikus egyházmegyei tanács és egyházközösség nevében megindult szavakkal bucsuztatta el Gabányi Imrét, mint az eszményi keresztény magyar férfi példaképét méltatva. Megemlékezett arról a mély valóságáról, amely az elhunytat annyira jellemezte. Szeretett leánya elvesztése óta nem volt olyan reggel, — mondotta, — hogy Gabányi Imre ne ment volna be a Szentmihály-templomba s el ne mondott volna egy rövid fohászt leánya lelkiüdvéért és saját lelke megkönnyebbüléséért.

— Akitől azonban elszakított a kegyetlen halál — folytatta beszédét Inczedy-Joksmán Ödön — azzal most találkozol életed árán...

A meghatározó bucsúbeszéd mélyen megindította a gyászoló közönséget.

A KAC nevében, melynek hat éven át elnöke volt, Szabó Miklós dr. bucsuzott Gabányi Imrétől. Beszédében azt a fontos szerepet vázolta, amelyet Gabányi Imre dr. a sport

fejlesztése terén töltött be. Az egyesület tagjai, — mondta — akik mindig jóindulattal vezetőjüket látták benne, örökre megőrzik az elhunyt emlékét.

A koporsó mellett a klub vivőszakosztályának tagjai álltak őrséget.

A gyászbeszéd után, szakadó esőben helyezték Gabányi dr. koporsóját a gyászkozsíra. Ugyancsak a gyászkozsíra helyezték el

a rengeteg élővirág koszorút is. A lutheránus temető bejárata előtt leemelték a koporsót s vállon vitték a közeli sírhoz. Rövid gyászszertartás után átadták az anyaföldnek Gabányi Imre dr. holttestét.

Gabányi dr. temetésén különben a magyar ügyvédi kar számos képviselőjén kívül nagy számban jelentek meg a román ügyvédek is.

Maniu mentővallomást tett a Codreanu-pörben

Nem hiszi, hogy Codreanu forradalmat, vagy lázadást tervezett volna — Az egyik tanu látta a Duca és Stelescu meggyilkolását elrendelő parancsokat

(Bucuresti, május 25.) Corneliu Z. Codreanu pörének harmadik napján Radovici védőügyvédjéből tiltakozott egyes lapok hamis beállításai tudósításai ellen. Gheorghiu asszony védőügyvédje is felháborodva utasítja vissza az egyik reggeli lapnak azt az állítását, hogy ő a Comintern védőügyvédje volna és kéri az elnököt, hogy tegyen szigorú intézkedéseket. A többi védők csatlakoznak a felszólaláshoz. Dumitru ezredes-elnök megígéri, hogy a belügyminisztert vizsgálat megindítására kéri fel, egyben felhívja a sajtó figyelmét arra, hogy pontosan közzölje a tárgyalási anyagot, mivel ellenkező esetben kizárja a nyilvánosságot.

Maniu vallomása

Ezután a tanúhallgatásokat folytatták. Először Maniu Gyulát hallgatták ki. Először Codreanu intézett kérdést Maniuhoz:

— Hogyan köthettük meg a megnevezési egyezményt, amikor a világnézetünk annyira más volt?

— Felfogásunk valóban teljesen különböző, — mondotta Maniu. — Nem hiszem, hogy volna még országunkban két ennyire különböző nézet. En a demokrácia meggyőződéses híve vagyok, mert tudom, hogy mit tett a demokrácia. Rómában, Athénben, Franciaországban és az Egyesült Államokban. Codreanu és pártja a totális elv híve.

Franciaországgal és Angliával való szövetség mellett állok, ő pedig Németország mellett van. Codreanu és pártja zsidóellenes, mi ellenezzük a zsidóüldözést. Még sok más pont választ el bennünket. Hogyan harcoltunk akkor testvériesen? Ugy találtuk, hogy az ország méltóságát meg kell védeni. Mi az alkotó nacionalizmus mellett vagyunk, de egyetértettünk Codreanuval annyiban, hogy az államnak kell jóvátennie a nemzet bűnét. Végül az a meggyőződés, hogy keresztény erkölcs, korrektség, becsület nélkül egy nemzet sem fejlődhetik.

Codreanu ezután azt kérdezte Maniutól, hogy a politikai élet gyakorlatában nem fordult-e elő, hogy tiltakoztak a pártok ellen tett esendői intézkedések ellen?

Maniu: Az összes választásokon kiadtak olyan titkos rendelkezéseket, hogy a esendőrséget az ellenzék ellen használják fel.

Az ügyész A rend biztosítására.

Codreanu: Az élet gyakorlatában az ilyen rendeletek visszatartását árulásnak lehet-e minősíteni?

Maniu: Ez gyakorlat volt.

Codreanu: Feltehető rólam, hogy én forra-

dalmat, vagy lázadást terveztem?

Maniu: Ha ilyent vettem volna észre, nem is állottam volna szóba Önnel, mivel ellensége vagyok a forradalomnak és a lázadásnak.

Codreanu: Tárgyaltam-e én Önnel külpolitikai kérdésekről, vagy személyes érdeki kérdésekről?

Maniu: Megállapítottam, hogy mi világnézeti politikai ellenfelek vagyunk. Megpróbáltam, hogy megváltoztassam külpolitikai nézeteit, de nem tapasztaltam Önnél, hogy személyes érdekeit szolgálná.

Maniu szerint a vasgárdisták nyíltan folytatták mozgalmukat

Az egyik védő megkérdezte, hogy a légiónárius mozgalmat titkos mozgalomnak tekintik Maniu?

Maniu: Sohasem találkoztam velük a politikai propagandában. Nyíltan és nagyon alaposan, talán nagyon is energikusan dolgoztak.

Az ügyész megkérdezi, mi a véleménye Maniunak azokról a következményekről, amelyekkel Codreanuék hatalomrajutása az ország bel- és külpolitikájára járt volna? Maniu hangoztatta, hogyha helyesnek tartotta volna Codreanu politikáját az országra nézve, ő is csatlakozott volna hozzá. Az a tény, hogy egy másik pártnak az elnöke, azt jelenti, hogy más felfogáson van. Az jut uralomra, aki az ország többségét meggyőzi arról, hogy az általa mondott ut a helyes. A közvélemény szuverén.

Aki látta a Duca és Stelescu meggyilkolására kiadott rendeleteket

Maniu után Virgil Radulescu tábornokot, Sever Dan és I. Cantacuzinot hallgatták ki. Ion Hagiu, mint informátor, az ügyésznek arra a kérdésére, hogy mit tud az informátorokhoz intézett körlevélről, kijelenti, hogy ezekről nincs tudomása, de látta azt a rendeletet, amelyet Codreanu adott ki Duca és Stelescu meggyilkolására. A továbbiakban azt vallja, hogy a „kereszttestvériség” szervezet titkos volt.

— Ismeretlen tettesek kifizették egy turnuseverini fiugimnázium pénztárát és elégették az osztálykönyveket. Turnuseverinből jelentik: Vakmerő betörés történt a Traian-fiugimnázium irodájában. Éjszaka betörők jártak a helyiségben, elvitték a pénztárban talált huszonhatezer lejt, az osztálykönyveket pedig a kályhába vetették és elégették. A rendőrség arra gyanakszik, hogy a betörésben az iskola több diákja is részt vett.

HIREK

A libiai „teve-huszárok”

Most, hogy az olasz rendkívüli csapatok egy részét, az angolokkal való megegyezés következtében, visszavonják Libiából, ismét nagyobb szerephez jut a bennszülött katonaság. A szívós, jó harcos, igénytelen bennszülött katonák az olasz gyarmatosító hatalomnak biztos támaszai, amióta Libia pacifikálása befejeződött. Az arab-néger lovasság vagy a tevék osztagok élete és felszerelése sok újszerű és az európai megfigyelő számára meglepő vonást mutat, amely nálunk ismeretlen. A „teve-huszárokat” meharistáknak hívják. Amit eddig ugyanis nem tudtunk: a tevéknél igen nagy osztálykülönbségek vannak. Akárcsak a hátló és az ígás ló, van telivér tevé és teherhordó tevé. A csakis lovaglásra használt, illetve tevévelésre nevelt tevék neve: „mehari”, fehér, szürke és fákó színben legelésznek az oázisokon és jóval magasabbak, gondtalanabbak és előkelőbbek az egyedül teherhordásra használt barnássárga „camellohnál”.

Hiába, még a tevéknél sincs egyenlőség! Huszáraik, a meharisták a gyarmatosítás katonai pionírjai. Vízszegény vidékeken, néha semmi más katonaság szóba sem jöhet, mint ezek a gyorsan mozgó, szomjazásra, koplálásra berendezett, bátor alakulatok. A tevék békében vagy háborúban csak minden nyolcadik napon kapnak vizet, igaz, hogy akkor egy fürdőkádra való kiűznek. Az ételük viszont 25 kilót is megnyom naponta, de nem válogatóság. Mindenféle giz-gaz is jó, ha éppen zab vagy vaddatolya nem akad.

Uraik, a meharisták, többnyire arabok. Tevéiket kitűnően idomítják. A tevék gazdálk hangjára lefesznek, amikor a meharista nyeregbe száll. Selyem papucsát a nyeregkapárho akasztja, maga pedig mezítláb tevével. Ugyanis mindkét talp a tevé nyakára kerül és ennek a mezítlén talpnak nyomása adja meg az állatnak a szükséges irányítást. A meharisták sokrácós, buggyos nadrágban járnak, mint nálunk az előkelő hotelekben az Alik, akik a feketét hordozzák körül. A legénység ruhájának színe és anyaga zöld, hűvös vászon. Minden meharista fátalos turbán visel, a fátyal, körülsavarva, az orrot és száját takarja és megpróbálja ezen a kissé hiányos módon védeni ezeket a sokat nélkülöző katonákat a szélviharoktól felkavart sivatag forró homokjától. A szahara libiai részeit kitartó, tervszerű munkával igyekszik termékkenné tenni az olasz kormány és ebben legnagyobb segítői harcban és békében a sivatag derék huszárai.

— DUNCA GERŐ DR. LESZ A CLUJI TÖRVÉNYSZÉK ÚJ FŐELNÖKE. Értesüléseink szerint, közelebből jelentős változások lesznek a helyi törvényszék és ítélőtábla bírói karában. Decusara Laurentin dr. jelenlegi törvényszéki főelnök, Puscaru Emil dr. és Filipescu Richard dr. tanácselnökök táblai tanácsadókká lépnek elő s már június 1-én elfoglalják új beosztásukat. A törvényszék új főelnöke a népszerű és általános megbecsülésnek örvendő Dunca Gerő dr., helyettese pedig Linzmayer dr., a második törvényszéki tanács eddigi elnöke lesz.

— Halálal vívódik Goga nyolevanhárom éves özvegye. Bucurestiből jelentik: Az elhunyt Goga Octavian özvegye, Aurelia Goga asszony, kétoldali tüdőgyulladás, súlyos betegen fekszik az egyik sibiui magánkórházban. A nyolevanhárom éves matróna életéért az orvosok aggodnak. A beteg már nem tud beszélni. Betegágyánál ott vannak lánya, Claudia Buesan és Goga özvegye.

— A magyar hadsereg új vezérkari főnöke. Budapestről jelentik: Horthy magyar kormányzó Rátz Jenő gyalogsági tábornokot magyar honvédelmi miniszterrel történt kinevezése miatt, a magyar vezérkari főnöki állástól felmentette és vezérkari főnökké Keresztes-Fischer Lajos altábornagyot, a kormányzósági katonai iroda főnökét nevezte ki. Helyébe a katonai iroda főnökévé Vitéz Jány Gusztáv altábornagyot, a szombathelyi egyes dandár parancsnokát nevezték ki.

Félmillió lej erejéig bűnügyi zárlatot rendeltek el Papolezy ügyvéd vagyonára

(Satmare, május 25.) Megírtuk már, hogy a Seini községben lezajlott véres dráma ügyében a vizsgálóbíró elrendelte Papolezy László dr. ügyvéd vizsgálati fogságát s a határozatot a vádtanács is jóváhagyta. Papolezy dr., mint ismeretes vadászfegyverével agyonlőtte Miklósi Antal fiatal seini műszerészt, aki éjnek idején bezörgött az ügyvéd cselédleányának ablakán.

Az ügyben most érdekes fordulat történt. A vizsgálóbíró ugyanis helyet adott az áldozat édesanyja, özv. Miklósi Gáspárné kérelmének és

a Papolezy vagyona ellen félmillió lej erejéig bűnügyi zárlatot rendelt el. Bírósági végrehajtó szállt ki Seini községbe és ott Papolezy László dr. két szobáját és a tulajdonában lévő erdőterületet zárlat alá vette.

Papolezy dr. védője, — védeccének feltételes szabadlábra helyezése érdekében, — harmincezer lej óvadékat ajánlott fel. Arra kíváncsi, hogy az ügyvédet a vizsgálati fogságban eltöltött napok s a letartóztatásával járó izgalmak, erősen megviselték. A vizsgálóbíró még nem döntött a kérelem ügyében.

— KIOSZTOTTAK A ROMÁN REGÉNYÍRÓI ÉS KÖLTÉSZETI DIJAT. Bucurestiből jelentik: Kedden délután ült össze a kultusz- és művészeti minisztériumban a nemzeti irodalmi díjat odaítélő bizottság. A novella- és regénydíjat Casaban író kapta kilenc szavazattal. Lascarov Moldoveanu öt, Ionel Teodoreanu három szavazatot kapott. A költészeti díjat Al. Stamatiad nyerte meg tíz szavazattal. Demstene Botez kilenc szavazatot kapott.

Hotel Pension Modern Braşov, Str. Regina Maria 68

Minden szobában hideg, meleg folyóvíz. Balkonos szobák a Cenk tövében. Minden igényt kielégítő konyha. Jutányos árak. Elsőrendű kiszolgálás. Szobák pensio nélkül is. Újonnan átalakítva.

Új vezetőség!

Utazóknak kedvezmény. Interurb. telef. 755

— Három lázítási perben hozott felmentő ítéletet a cluji katonai törvényszék. A cluji katonai törvényszék szerdai ülésén három érdekes lázítási per tárgyalta. Kulesár András és felesége azzal a váddal kerültek a bíróság elé, hogy esküvőjük alkalmával magyar nemzeti színű szalagokkal díszítették fel a lakodalmi menet egyik kocsija elé fogott lovakat. A tanúkijelentésekből kiderült, hogy a színes szalagok közül csakugyan össze lehetett válogatni a magyar színeket, de éppen úgy össze lehetett volna állítani a román nemzet, vagy bármely más nemzet színeit. Mayer Titus dr. védőbeszéde után a hadbíróság a fiatal párt felmentette a vád és annak következményei alól. — Avram Ilie clujmegyei tanítót szintén izgatási kísérlet vádjá miatt vonták felelősségre a hadbíróság. A tanító a vádirat szerint azt újságolta a falusiaknak, hogy az oroszok már a román határnál állanak és csak Codreanu tud az országban rendet teremteni. A vádlott azzal védekezett a hadbíróságon, hogy az általa közölt ártatlan híresekért csak a falusiak dagasztották fel. A hadbíróság a perbeszéd után felmentette a vádlottat. — Daróczy Márton Almas községbeli gazda ellen az volt a vád, hogy ez év május 18-án magyar nemzeti színű szalaggal díszítette fel a lakását. A tanúkijelentésekből kiderült, hogy egyszer, amikor a gazda nem tartózkodott otthon, felesége nagytakarítást rendezett s minden felesleges holmit, amit eldobásra szánt, a ház tornácán gyűjtötte össze. Ezek között volt egy magyar nemzeti színű szalag is, amelyet az asszony mint iskolai emléket őrzött. Popescu Ilariu dr. hangoztatta védőbeszédében, hogy a vád csupán a véletlenek szerencsétlen összehallgatásából született meg s így a hadbíróság a harmadik lázítási perben is felmentő ítéletet hozott.

Megnyílt az Amerika

étterem újonnan átalakított nyári kerthelyisége

Cluj, Piaţa Unirii 23
Cluj legkellemesebb étkező és szórakozó helye
Valódi roston sült minden büfében.
Változatos hideg büfé.
Czell special és Englis Porter sörkülönlegességek.
Vezető KOMJÁNTSZÁNY

— TILTOTT VALLÁSI ÖSSZEJÖVETEL RÉSZTVEVŐIT TARTÓZTATTAK LE FELEAC KÖZSÉGBEN. Kedden délután a közeli Feleac községben tartóztattak tizenegy falusi gazdálkodót, akik Pavel Boian-Bodorog nevű gazdátársuknál tiltott vallási összejövetelen vettek részt. A gazdálkodók „Jehova Isten tanúinak” vallják magukat. A csendőrség átadta őket a cluji katonai ügyészségnek.

A fizetések utáni adó kiszámítása

sok munkaadónak jelent komoly gondot, mert a gyakorlatban több módon értelmezték az új adótörvényt. A pénzügyminisztérium, hogy eloszlassa a többféle magyarázat miatt keletkezett zavart, utasítást adott ki, melyben gyakorlati példákat sorol fel. Részletes magyar fordításban a Keleti Újság „Jogi Katalauz” ismerteti elsőnek ezt a fontos gyakorlati jelentőségű utasítást. De a városok közüzemeinek megszervezéséről szóló törvényrendelet is számos fontos tudnivalót tartalmaz a nagyközönség számára. A vasúti pótdíjak ismertetése is értékes közlemény.

A Keleti Újság

JOGI KATALAUZ

legújabb száma a következő tartalommal jelent meg:

Újabb pénzügyminiszteri utasítás a fizetési adók kiszámítására	— — — — —	129 oldal
Rendellettörvény szabályozza a városi köz-művek megszervezését	— — — — —	130 oldal
Pótdíjak a vasúti személyszállításnál	— — — — —	131 oldal
Módosították a bírói szervezeti törvényt	— — — — —	132 oldal
Rövid közlemények	— — — — —	132 oldal

— DEESI ETELKA HALALA. Deési Etelka ügyvédjelölt, a fiatal magyar jogásznemzedék egyik nagy reményekre jogosító tagja, tegnap délután hirtelen meghalt. Az ügyvédjelölt családja ezután tudatja az elhunyt barátával és barátánéval, hogy Deési Etelka temetése május 26-án, csütörtökön délután négy órakor lesz a köztemető halottas kapujánál.

— Ha influenzája van, gondoskodjék arról is, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával által gyakran és alaposan tisztítottassanak. Kérdezze meg orvosát.

— Nagyszabású látványosságok várják a „Bucuresti Hónap” látogatóit. A „Bucuresti Hónap” alkalmából az „Arta”-palota dísztermében érdekes fényképiállítás nyílt meg, amely fotomontázsokon mutatja be a román nemzeti egyesítésért vívott egyesítési háború kiemelkedő mozzanatait, más fényképek néhai Ferdinand király, valamint Ötfele II. Károly király és Mihály nagyvajda életéből örökítettek meg jelentős eseményeket. A „Bucuresti Hónap”-nak még számos más látványossága van. Így a nemzetközi hírnevű Medrante-cirkusz, amelynek műsorán a legkiválóbb európai artisták szerepelnek. Általános érdeklődést kelt a cirkusz hatalmas állatsereglete is. Ugyancsak a látványosságok közé tartozik az úgynevezett „üvegember”, amely pompásan szemlélteti az emberi szervezet működését. Tudományos jelentőségű és nagy érdeklődésre tarthat számot a drezdai egészségügyi minisztérium kiállítás is. Mint már megírtuk, a „Bucuresti Hónap” látogatói a CFR vonalain ötven százalékos kedvezményt kapnak, míg ha péntek este utaznak el és hétfőn este visszatérnek, hetven százalékos vasúti kedvezményben részesülnek.

— Felállították a zeneművészek és zenészek szindikátusát. Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap keddi számában megjelent a kultusz- és művészeti minisztérium döntése, amely felállítja a zeneművészek és a zenészek szindikátusát. A felállítandó szindikátusok vezető bizottságában helyet foglal a színházak és operák vezérigazgatóságának egy-egy képviselője is.

— **Hatalmas vihar pusztított Buzau környékén.** Bucurestiből jelentik: Kedden délután három órakor óriási vihar vonult Buzau városa és a megye egy része fölött. A hosszú ideig zuhogó zápor nyomán támadt áradás elszakította a Fundeni és Zarnesti község közötti hidat s így Buzau és Ramnicul Sarat között megszakadt az összeköttetés. Több községben erős jégeső pusztított, amelynek két gyermek és több háziállat esett áldozatul. Ramnicul Sarat környékén is jégeső és árvíz pusztított. Csaknem az összes gyümölcsfák tönkrementek és sokat szenvedtek a vetések is. Craiovából is nagy vihart jelentenek. Rachari állomáson a vasúti pályát is megromgálta az áradás és a vonatok nagy késéssel folytathatták útjukat.

— **UGYVEDI HIR.** Dr. Fersigan Romulus ügyvéd irodáját str. Regina Maria 42 szám alól Cal. Regele Carol II. 13 szám alá helyezte át.

— **A prostata megbetegedéseinek kezelésében** a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral — gyakran nagyfontosságú szolgálatot tesz azzal, hogy igen könnyű, lágy székletet biztosít és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

— **Az elhagyott férj gyilkos merénylete és öngyilkossága.** Budapestről jelentik: Bakonyi József nőgrádverőei munkás kedden felkereste különváltan élő feleségét. Kérte, hogy térjen vissza hozzá. Szóváltás támadt s a veszekedés hevében Bakonyi egy hegyes reszelővel megszúrta az asszonyt, majd saját szívébe döfte az éles szerszámot. Bakonyi a helyszínen meghalt, az asszonyt életveszélyes állapotban szállították kórházba.

* **Érettségi vizsgálatok.** Azok a tanulók, akik középiskolai tanulmányaikat a múlt iskolai évben fejezték be és érettségi vizsgálatra szándékoznak állami, erre vonatkozó kéréseiket május 31-ig nyújtják be annak az intézetnek az igazgatóságához, ahol a VIII. osztályt végezték. A kérés az Inspectoratul Scolar Regionalhoz címzendő.

— **Meg akarta mérgezni gazdáját egy galati cseléd.** Galatiból jelentik: Az ügyesség gyilkossági kísérlet miatt vád alá helyezte Justina Bercanu cselédlányt és vadházastársát, Jon Malairent. A cselédlány Ghidale Scfahher kereskedő szolgálatában állott s hogy nyugodtan kifoszthassa gazdája lakását, marószódaoldatot kevert a kereskedő ételébe. Tettét felfedezték és a cselédlányt einkostársával együtt letartóztatták.

A Cluj-i Szt. Mihály Római Katolikus Egyházközség

1938. augusztus 1.-i kezdettel

5 évre bérbe adja

a Cluj, Calea Regele Carol II. 12 sz. alatti 1 utcai, 7 udvari helyiségből, 4 fedett, 1 nyitott tékepályából és kerthelyiségből álló vendéglőt.

Írásbeli ajánlatok legkésőbb május 31.-e déli 12 óráig nyújtandók be a Róm. Kat. Egyházközség, Piața Unirei 14 sz. a. gazdasági hivatalában

MOZI-MŰSOROK

CAPITOL

Nők az éjszakában. Betta Davis-sal. A film előtt: Új világhíradó! Robinson Crusoe a rejtelmek szigetén, 2 részben, 20 felv. Előtte: Jurnál, színes és fekete Micky Maus.

ROYAL

EDISON-mozgó: I. A terror. Edward G. Robinson. II. Megsemmisítő kéz. Boris Karloff és Lugosi Béla. III-IV. Híradó. Micky Maus.

SELEC

Édesanyám, a kisasszony. Daniele Darrieux-vel.

MUNKAS-mozgó: I. Ramona az évad első színes filmje. Fősz.: Loretta Young és Don Amache. II. Noked adam a szívet. (Madame Dubay.) Fősz.: Alpár Gitta. III. Journal és Micky Maus.

OPERA-mozgó: Az első ölelés. Fősz.: Róbert Taylor és Janet Gaynor.

URANIA

Párisban szerettem belé. Fősz.: Claudette Colbert, Melvyn Douglas, Robert Young.

THALIA-mozgó: A gyűlölet völgye. Silvy Sidneyel. Journal.

KÉRJE

az

ELECTA

szöveteket

Ami **UJAT** hoz a jövő divat, megtalálja már ma az 1938-as **ELECTA** szövet kollekcióban.

A „DOROBANȚUL” gyár terméke

— Sosem volt a cluji fogház foglya a szekeresből Magyarországra szökött gazda. Budapesti jelentés alapján megirtuk már, hogy Debrecen közelében a csendőrség elfogott egy clujmegyei gazdát, aki elfogatásakor azt állította, hogy szekeresből, lovasból Romániából szökött át a határon. A gazda fantasztikus történetet monodott el a magyar hatóságoknak szökésének körülményeiről. Azt állította, hogy a cluji ügyészségi fogház foglya volt, de innen egy éjszaka sikerült elmenekülnie. Hazalopozott a falujába, befogott a szekérébe és szekeresből átjött a határon. A „Keleti Újság” munkatársa felkereste Hodis dr.-t, a cluji törvényszéki fogház igazgatóját és érdeklődni akart a különös szökés részletei iránt. A fogházigazgató kijelentette munkatársunknak, hogy a hírt ő maga is a legnagyobb csodálkozással olvasta, mert az utóbbi hónapokban még csak szökési kísérlet sem történt a fogházból s tudomása szerint az ország más fogházából sem szökött meg mostanában olyan nevű egyén, mint a Debrecenben elfogott s magát clujinak valló gazdálkodó. Valószínű, hogy a titokzatos szökés meséjét az elfogott gazda csak védekezésül eszelte ki.

— Nem viselhetik ezután a középiskolák élő személyek neveit. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszter körrendeletet küldött a tanfelügyelőségekhez, amelyben felhívja figyelmüket arra, hogy a jövőben ne adják hozzájárulásukat a középiskolák élő nagyságok neveiről való elnevezéséhez. Az iskolákat történelmi személyiségekről és erkölcsileg kifogástalan nevű tudósokról lehet csak elnevezni.

Időjárás

A bucaresti Időjárás-kutató Intézet jelentése szerint

Változó felhőzet, a szél keleti és észak-keleti irányba csap át. Változatlan hőmérséklet, erős villámlással és dörgéssel kísért záporosók az ország legnagyobb részében.

— Utnak indultak a Cantacuzino-serlegért folyó repülőverseny résztvevői. Bucurestiből jelentik: Szerdán reggel indult el a baneasai repülőtérről az a két repülőgép, amely részt vesz a Mircea Cantacuzino-serlegért folyó versenyben. A verseny résztvevői Bals Matei, C. Ghica, Irina Burniaia, C. Sutu, N. Cerciu, Florescu mérnök és Frimm mérnök. Balciot valamennyi gép a kitűzött időben baj nélkül érte el. A gépek visszatérését szerda estére várják Bucurestiben.

CĂCIULATA

RADIOAKTIV ásványvíz

A következő betegségek kezelésére:

Vese- és májbajok, a húgyútiak megbetegedései, köszvény és aritizmus

Megrendelhető a fürdőigazgatóságnál:

„CALIMANEȘTI-CACIULATA”

GARA JIBLEA, JUD. VÁLCEA

és CLUJON: Pascu Valeriu, P. M. Viteazul 22

— Tízezer lejjel Bucurestibe szökött egy cluji vállalat szolgálja. Kellemetlen meglepetés érte a Stefan cel Mare téren lévő „Metalofer”-vállalatot. Szerdán reggel a vállalat elküldte Ladiczki László nevű alkalmazottját a postára tízezer lejjel, hogy ott váltson ki egy postán érkezett csomagot. Minthogy a szolgálta a déli órákig sem tért vissza, érdeklődni kezdtek a postán, hogy járt-e ott Ladiczki a csomagot kiváltani. Hamarosan megtudták, hogy a szolgálta általában nem fordult meg a postán, hanem a vasúti jegypénztárnál egy harmadosztályú gyorsvonati jegyet váltott Bucurestibe s el is utazott. Az esetet azonnal jelentették a rendőrség büntetőosztályán. A rendőrség megindította a nyomozást a szélhámos szolgáltegyén kézrekerítésére.

SZINHÁZ

HATODIK EMELET

— A mindennapi élet szimfóniája —

A Hatodik emeleten, éppugy, mint a földszinten, apró manzard szobákban, kis emberek szeretnek, gyűlölnék, szenvednek, örülnek, vagyis: élnek az élet köznapai szabályai szerint, nagy problémák, nagy emóciók nélkül és ez az élet: a darab. Alfred Ghery darabja, a Hatodik emelet, ahová a siker, éppugy mint Párisban, gyalogosan is feltalál, a drámaírói rutin liftje nélkül. Mert a kitűnő francia író minden megerőltetés és lihegés nélkül viszi fel az embert a magasságba, az örök háztető alá. Egyszerűen, a költői egyszerűség és emberi közvetlenség szárnyain repít bennünket és szemébe tud nézni a valóságnak.

Három felvonáson és kilenc képen keresztül a mindennapi élet valóságai tárulnak fel előttünk, s ahogyan ez a mindennapi élet kibontakozik, az a legirodalmibb szempontból is rendkívüli, megható, szívet derítő és lenyűgöző.

Ami és ahogyan ebben a darabban történik, talán egy új irány kezdete, egy új naturalizmus hajnala. A köznap nagy áriája. Mindaz, amitől a színpadi írók általában felületesen, fölényesen és tehetetlenül elfordítják a fejüket. Alfred Ghery azonban egész szívvel, tehetségével és érdeklődésével az átlagember élete felé fordul. És ebből a fordulathál, árad a darab új, friss atmoszférája, zug fel a mondanivalók új hangja és robban ki az az új drámai vitalitás, amely a szívűg és értelműg felrázza a közönséget. Régen játszottak darabot, amelyben író, előadók és közönség olyan mélyen és igazán találának egy-

másra, mint a Hatodik emeletnél.

A Hatodik emelet, a színházi év legnagyobb sikere, jövő szerdától minden este színrekerül a magyar színtársulat előadásában.

MAGYAR SZÍNTÁRSULAT MUNKÁJA

Junius 1. Szerda este 9: Hatodik emelet. (Alfred Ghery világhírű vígjátéka, az ideai párisi, bucarestii és budapesti évad felülmúlhatatlan sikere, a Vigszínház különleges engedélyével, párhuzamos előadásokban. Főszereplők: Beness Ilona, Erényi Böske, Fényes Alice, Harmath Jolán, Paál Magda, Rajnai Elli, Deésy Jenő, Kovács György, Lantos Béla, Mészáros Béla, Nagy István, Rajnai Sándor, Szabados Árpád. Tóth Elek szb. Rendező: Szabados Árpád. A színpadot az eredeti párisi díszletek alapján készítette: Rajnai Sándor. Premier bérlet 39. szám.)

Csütörtök d. u. 6: Az utolsó fórum. (Harmadszor.) Csütörtök este 9: Hatodik emelet. (Rendes bérlet 39. szám. Irodalmi bérlet 16. szám.)

Péntek 9: Hatodik emelet. (harmadszor.)

Szombat 9: Hatodik emelet. (Negyedszer.)

Vasárnap d. u. 3: Láz. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Hatodik emelet. (Ötödször.)

Vasárnap este 9: Hatodik emelet. (Hatodszor.)

Hétfő d. u. 6: Hatodik emelet. (Hetedszer.)

Hétfő este 9: Az utolsó fórum. (Negyedszer.)

A CLUJI ROMÁN OPERA MŰSORA

Péntek, május 27: Lohengrin.

Szombat, május 28: (iskolai matiné) Hoffmann meséi.

Vasárnap, május 29: (matiné) Balet matiné.

SPORT

A Phönix a minősítőben!

Három minősítő mérkőzés lesz vasárnap — A NAC egyelőre nem játszik

Cluj, május 25.) Vasárnap három NB minősítő mérkőzést tűzték ki:

Unirea Tricolor—Tricolor Brailan.

Phönix—Vulturii Textila Aradon.

Jiul—UDR Lugojon.

Eredetileg a NAC—ACFR mérkőzést is kitűzték, mégpedig Clujra. A NAC azonban egyelőre nem játszik a minősítőn, mert Dávid és Kovács a válogatott kerettel Párisba utaznak. Elmarad a Crisana—Dacia, Unirea bucarestii és Sp. Student vagy Juventus—U. mérkőzés is. Összesen tehát három mérkőzés lesz.

A Kinizsi visszakapta a két pontot — a Phönix minősítőre került!

A Kinizsi mint ismeretes megfellebbezte a NB bizottság határozatát, mellyel a NAC ellen 4:1-re megnyert mérkőzésének két pontját elvették és az oradeai csapat javára írták azzal az indoklással, hogy a Kinizsi nem küldte el idejére egyik Román Kupa mérkőzésének elszámolását és így felfüggesztése alatt játszott. A fellebbezési bizottság valóban helyt is adott a fellebbezésnek, visszaadta a Kinizsi két pontját és így — a Phönix lett a negyedik. A baia marei csapatot vasárnapra már ki is tűzték minősítő mérkőzésre.

Ez után a NB I. csoportjának végleges állása a következő:

1. Rapid	18	12	2	4	41:16	26
2. AMTF.	18	12	2	4	48:25	26
3. Victoria	18	10	3	5	40:25	23

4. Kinizsi	18	9	2	7	57:37	20
5. Phönix	18	9	2	7	30:30	20
6. Unirea Tricolor	18	6	6	6	32:36	18
7. NAC	18	5	4	9	28:36	14
8. Jiul	18	5	4	9	25:43	14
9. Dacia Unirea	18	4	2	12	21:48	10
10. Olympia	1	2	5	11	13:39	9

Érdekes, hogy a Kinizsi nemcsak jobb gólaránnyal előzte meg az ugyanolyan pontszámu és a győzelmek számával is egyező Phönixet. Az új szabály szerint még a gólaránnyal is előbb dönt a két csapat egymásközötti mérkőzéseinek gólaránya. Összesen 2:0-ra győzött a Kinizsi Baia-Maren, míg tavasszal 1:1 volt az eredmény Timisoarán. A gólarány tehát 3:1 a Kinizsi javára.

Csütörtökön játszik újra Oradean a Crisana — Sportul Studentesc mérkőzés utolsó kilenc percét

Megírtuk, hogy a NB bizottság a bíró jelentése alapján elrendelte a Crisana—Sportul Studentesc mérkőzés utolsó kilenc percének újrajátszását.

Ezt a kilenc percet csütörtökre tűzték ki. A kilenc perc a Crisana elleni 11-essel kezdődik.

Ez a döntés nemcsak Oradean keltett kinos fel-tűnést és megdöbbenést, de Bucarestben is. A Juventus amely emiatt a minősítőbe került, terjedelmes emlékiratot juttat el a szövetséghez: ebben bejelenti, hogy kilép a szövetségből, mert a romániai labdarúgás azon az uton, amelyen most van, tovább nem haladhat.

No. 1, vagy No. 2?

Az FC Rapid és a Ripensia vetélkedése a KK „jobb helyéért”, mert egyik sem szeretne játszani az Ujpesttel

(Bucuresti, május 25.) Érdekes kulisszámögötti harc kezdődött a Ripensia és az FC Rapid, a két román KK csapat között.

Az FC Rapid kérést adott be a szövetséghez, hogy öt jelöljék ki Románia „első számú KK csapatává”. Ugyanezt kéri a Ripensia is. Mi az oka ennek a vetélkedésnek?

Románia I. számú KK csapata ugyanis az FC Mi-

lánóval, míg a II. számú csapat Ujpesttel játszik. Első számú csapat egyik sem akar lenni, mert inkább az olasz csapattal játszanának, mint a magyarral. Nemcsak amiatt, mert az Ujpest félelmetesebb ellenfél, de azért is, mert az Ujpest gyakrabban játszott Bucarestben és emiatt kisebb lenne a bevétel.

A két csapat tehát vetélkedik egymással és a Ripensia máris leszögezte, hogy amennyiben a Rapidot jelölnék ki egyes számú csapatnak, akkor kéri az országos bajnokság döntőjének még a KK előtt való lejátszását.

Minden sportegyesület köteles résztvenni a június 8-iki sportünnepségeken. Az Északi Tornászliga — amely Clujon az ünnepséget rendezi — felhívást intézett az egyesületekhez, hogy már most gondoskodjanak azoknak a sportolóknak kijelöléséről, akik az egyesületet az ünnepségen képviselik.

SOMOGYI KLÁRI — MAGYARORSZAG TENISZBAJNOKNOJE! Somogyi Klári—Paksyné 6:3, 6:3. A magyar női teniszbajnokság döntője. Az aradi származású lány biztos fölény-nel győzött.

Diszoklevéllel és jegyzőkönyvi elismeréssel tüntették ki Andrási Gyulát, a KKASE amatőr edzőjét, abból az alkalomból, hogy husz éve működik a cluji tornászsport fejlesztése érdekében.

51.49 M. POMPAS új olasz diszkoszvető rekordot dobott Oberweger.

A TMAC vasárnap és kedden Isztambulban játszik. Nagyszabású keleti portyája azonban mindössze négy mérkőzésből áll majd, mert csak ennyit engedélyezett a szövetség.

Csütörtökön játszik le a magyar NB utolsó fordulóját. Az áldozócsütörtöki ünnepnapon a következő mérkőzések lesznek: Ferencváros—Elektromos, Ujpest—Szeged, ETO—Hungaria, Taxisok—Kispest, Boeska—Budafok, Török—Phöbus, Budai—Nemzeti.

Ses'ta a Juventusban? Allitól a bucarestii Juventus tárgyalásokat kezdett az osztrák válogatott hátvédjével Sestával, akit cseh származása miatt „nem kívánatos elemnek” nyilvánítottak Németországban.

A labdarúgó szövetség elnöki tanácsát sürgősen összehívták. Több nagyfotosságu kérdésben kell döntenie a tanácsnak. Többek között a végleges világajnoki keretet is akkor jelölik ki.

10 ezer lej segélyt ad a szövetség Juhásznak.

Litvánia—Franciaország 36:24 (19:8). Kósárlabda mérkőzés Kaunasban.

HTV—STV 8:5 (4:4). Az országos kézilabdabajnokságért mérkőzés Sighisoarán.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej

Legkisebb apróhirdetés ára 20 lej

Állantkeresők részére:

Szavanként 1 lej — Legkisebb apróhirdetés ára 10 lej.

Nagyobb mennyiség lekötésénél árendedmény!!

Jelégés levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg beküldése esetén válaszolunk és csak portézott leveleket továbbítunk.

Levelezés

„Őszi rózsák” jelégére levél van, kérjük átvenni.

Állást keres

Szerény igényű, egyedülálló uriaszony házvezetőnői állást keres, idősebb magányos hölgnél, urnál vagy plébánián. Tisztelettel konyha vezetését is vállalja. Leveleket a kiadóhivatal „Ott-hont keresek” jelige alatt továbbít.

— 374

HAZTARTÁSBAN is jártas, románul tudó intelligens leány, gyermek mellé alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Adás-vétel

FOTELEK, tükör, képrámák eladók. Xenopol 4. szám.

G 97

KERTES HAZHELYEK

Regalá uccában, Asztalos ügyvédnél, Str Maniu 42.

— 356

ELADÓ antik perzsaszőnyeg 270x130 méretel. Cim a kiadóban.

G 80

VILLAPARCELLE elsőrangú negyedben eladó. Viz, villany, csatornázás. Cim a kiadóban.

ORION rádió 5+1 kitűnő állapotban eladó. Kovács, Str. Horea 6.

Lakás

Külön telken három szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, fűthető nagy veranda, garázs június 15-re, vagy július 1-ére kiadó. Str. Treacatoare 17.

KIADÓ június 1-re villa-negyedben két szoba butorozva, előszobával és fürdőszoba használattal. Érdeklődni lehet a kiadóban vagy Donat 3. szám alatt.

Románia negyedik a póstyéni kardvivő-világbajnokságon

Olaszország nyerte a kardcsapatversenyt

(Póstyén, május 25.) A kardcsapat világbajnokság mérkőzései végetértek. Győzött Olaszország, — Románia csapata a negyedik helyet szerezte meg. A végeredmény:

1. Olaszország. 2. Franciaország. 3. Hollandia. 4. Románia. 5. Csehszlovákia. A magyar, német és lengyel kardvivők távolmaradása miatt ez a világbajnoki szám sokat veszített sportértékéből.

KÖZGAZDASÁG

Amerika szerint

Könnyen megisméltódhatnak az 1933-as búzakeresz

(Cluj, május 25.) Ha körülnézünk a világpiacra, láthatjuk, hogy Északamerikában elsőrangúak a termés kilátások. Az idei búzatermést őszi búzában hivatalosan 754 millió bushellre becsülik a tavalyi ugyancsak nagytermésű év 680 millió bushelljével szemben.

Ha a tavaszi búzák is rendes termést adnak, úgy az Unió az áthozott készlettel együtt 1100—1200 millió bushell, kerekén 300 millió mássa buza felett fog rendelkezni. Ha emellett Kanada is rendes búzatermést ér el, akkor amerikai vélemény szerint könnyen megisméltódhatnak az 1933—34. évek búzakeresze.

Ezzel szemben meg lehet állapítani, hogy egyes európai államok termés kilátásai, főleg Franciaországban és Olaszországban, jóval gyengébbek, mint az előző évben. A késői tavaszodás a takarmányterméseket erősen lerontotta és ez kihat a gabonáárakra is.

Nem szabad azt sem figyelmen kívül hagyni, hogy a tekintélyuralmi államokat, főleg a legnagyobb fogyasztó Német- és Olaszországot, belső intézkedésekkel és megfelelő pótlóanyagokkal — burgonya és tengeri liszt, rizsliszt és másnapos kenyér, — rosszabb termés esetén sem lehet a kimutatás szerinti hiányzó mennyiségre felvenni, úgy, hogy a kivívó államokban kialakuló felesleg erősen fogják nyomni a piacot. Ezek a sötét kilátások nyomot hagynak a világpiaci viszonylatban most már kialakuló új búzakereszekben is.

MÓDOSÍTOTTAK A CÉGBEJEGYZÉSI TÖRVÉNYT. Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap május 20-iki számában megjelent rendelet törvény módosítja a cégbejegyzési törvényt, mégpedig olyképpen, hogy cégtáblákon, számlákon, leveleken, rendelőjegyzékeken, tarifákon, prospektusokon és hirdetésekben fel kell tüntetni a cégtulajdonos teljes nevét. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik az egyéni cégek formájában működő bankházakra is. A törvény intézkedései május 20-iktól számított husz nap múlva lépnek életbe.

A pénzügyminisztérium indokolás nélkül törölhet bárkit a szakértő könyvelők névjegyzékéből. Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb semmitőszék egy adott eset kapcsán, döntést hozott, amely szerint a pénzügyminisztériumnak diszkrécionális joga, hogy a szakértők névjegyzékéből minden indoklás nélkül bármely szakértő könyvelőt törölheti.

ORSZAGOS VÁSAR ZALAUN. A legközelebbi zalai nagyvásárt május 31-én és június 1-én tartják meg. A június 2-iki ünnep miatt az országos vásárt nem a szokásos szerdai és csütörtöki napokon, hanem kedden és szerdán tartják meg. Első nap állatvásár, második nap kirakó vásár lesz.

Felemelték a jövedékszesz árát. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy felemeli a likőr és illatszer gyártásra felhasznált jövedékszesz árát. Legújabb intézkedés szerint az említett szeszfélek árának felemelése május 26-ikán lép érvénybe.

— Könnyítések a német külkereskedelmi rendszerben. Berlinből jelentik: Walter Funk német gazdasági miniszter legutóbbi beszédében bejelentette, hogy közelebből enyhítik a külföldi devizákra vonatkozó intézkedéseket a külkereskedelem megélénkítése céljából.

Bármilyen üzleti vállalkozásnál nélkülözhetetlen a Keleti Újságban való hirdetés.

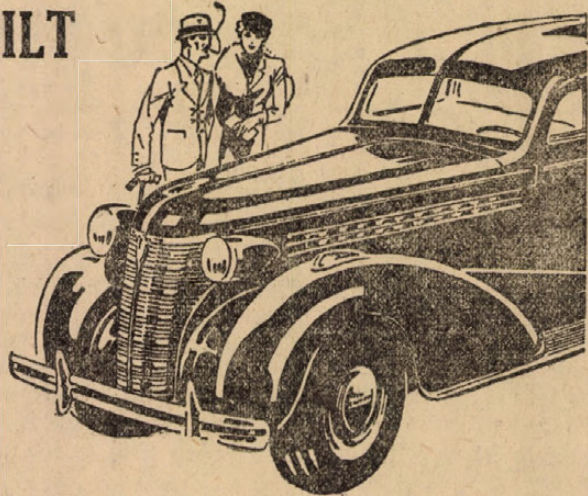
1938-RA CHEVROLET A PIACRA HOZ...

EGY AUTOMOBILT

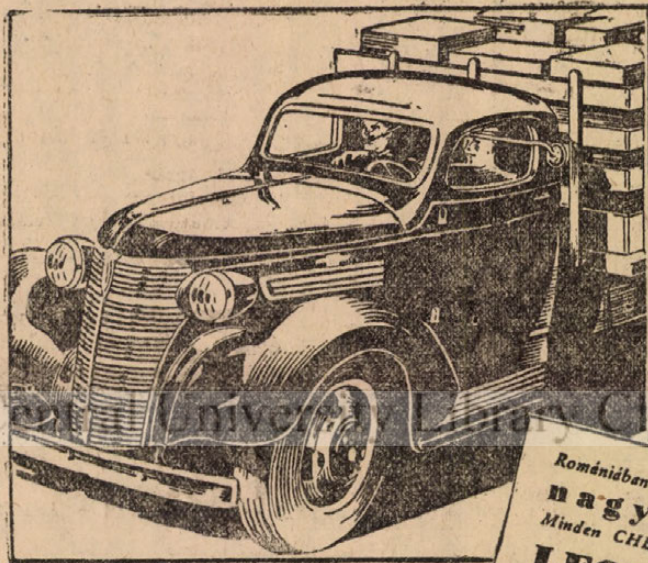
amely a maga osztályában az első helyet foglalja el és mérsékelt árért olyan előnyöket nyújt, melyeket csak sokkal drágább autókban találunk.

CHEVROLET ezévből az autósoknak tökéletes kocsit bocsát rendelkezésére, úgy a kényelem, mint a teljesítmőképesség szempontjából.

Két típust hoz piacra, amelyek közül az egyik normális elűs rugózással, félelipsis-alaku rugókkal (tip master), míg a másik független rugózással (tip master de lux).

EGY TEHERAUTÓT

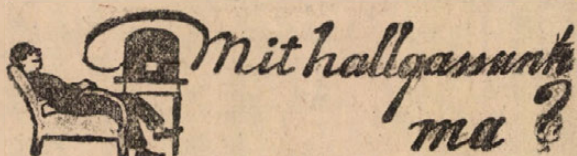

három alváz-mérettel, amely lehetővé teszi, hogy ezt a kocsit mindennemű szállításra felhasználhassák, mégpedig:

Kereskedelmi típus, egy tonna kapacitással. **Rövid teherkocsi-típus,** 3,34 m tengelytávval és **hosszu teherkocsi-típus,** 4 m tengelytávval, AR kettős kerékel, 4 tonna kapacitással. Ugyanez az alváz, egyszerű hátsó kerékekkel, 2,5 tonna kapacitással.

Romániában a **CHEVROLET** kocsinak még egy nagy előnyük van: Minden **CHEVROLET** tulajdonos részesül a **LEONIDA & Co.** Bucuresti, Bd. Take Ionescu 30. Tel. 2-1883 speciális műhelyének karbantartási szolgálataiban.

Cluj, Calea Regele Carol II. Nr. 18.

Mit hallgassunk ma?

10.00 Az első magyar zarándokcsoporthoz szentmiséje és közös áldozása a Hősök terén, Budapest.
17.00 Operettresztetek, Prága.
17.00: A nemzetközi eucharisztikus kongresszus első nyilvános ülésének kezdete. Közv. Budapest.
19.30: Keringőest, Berlin.
20.45: Közvetítés a dunai eucharisztikus körmenetről, Budapest.
22.00: Mózes. Rossini operája, Róma.

tos idő. 13.20: Az operaház zenekara. 14.45: Lemezek. 16: Magyar mondák és legendák. 16.30: Zongoraszámok. 17: Közvetítés a nemzetközi eucharisztikus kongresszus első nyilvános ülésének kezdetéről. 17.20: Katonazene, indulók és keringők. 18.30: Magyar nő-tánc cigányzenével. 19.30: Kürthy József verseket ad elő. 19.50: Szalonzene. 20.10: Helyes magyarság. 20.45: Közv. az eucharisztikus dunai hajókörmenetről. 22.10: Hírek. 23.35: Hangversenyzenekar. 24.10: Cigányzene.

Péntek, május 27.

BUCURESTI. 6.30: Reggeli műsor. 13.25: Szórakoztató hangverseny. 14: Hírek. 19.15: Gyermekdalok. 19.35: Hangfőhangverseny. Radió Bucuresti: Vonósnyegyes. 20.30: Mandolinhangverseny. 21: Felolvasás. 21.20: Carmen. Bizet operája. Lemezek. A szünetekben hírek, BUDAPEST. 8: Lemezek. 8.20:

**Aranyér ellen
Goedecke féle Anusol!**

RÁDIO-MŰSOR

Csütörtök, május 26.

BUCURESTI. 6.30: Reggeli műsor. 13.25: Déli szórakoztató hangverseny. 14: Hírek. 14.30: Könnyű zene. 18: Gyermekóra. 19: Táncczenekar. 20.40: Román népdalok. 21.25: Rádiózenekar. 22.30: Hírek. 22.45: Lemezek. 23: Hangfőhangverseny. 23.45: Hírek. BUDAPEST. 10: Az első magyar zarándokcsoporthoz szentmiséje és közös áldozása a Hősök terén. 11.40: Hírek. 12: Cigányzene. 13: Déli harangszó. 13.10: Pon-

Étrend. 10.10: Hírek. 10.30: Keleti szertartású főpapi szentmise. 11.45: Pünkösdi szokások és babonák. 13.05: Zongora és hegedűszámok. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos idő. 14.30: Lemezek. 15.35: Hírek. 17: Az eucharisztikus kongresszus második ülésének közvetítése. 17.45: Pontos idő. 18: Szalonzene. 18.35: Előadás. 19.30: Magyar népiesség-történet, cigányzene. 20.20: Helyes magyarság. 20.50: Don Pasquale. Donizetti operája. 23: Hírek. 23.25: Szalonötös. 24.30: Éjfél szentmise és a férfiak közös áldozása a Hősök terén.

LEGUJABB TÁVIRAT-RÁDIO-TELEFON

Ribbentrop tiltakozott a cseh részről történt határsértések ellen, Krofta sajnálkozását fejezte ki

Tegnap és ma cseh repülőgépek négy ízben repültek át német terület fölött — Kisebbségi tervezetel készített Anglia és Franciaország

(BERLIN, május 25.) Von Ribbentrop német külügyminiszter, a német távirati iroda jelentése szerint utasította Németország prágai követét, hogy energikusan tiltakozzék a csehszlovák kormánytól azok ellen a határsértések ellen, amelyeket csehszlovák katonai repülőgépek követtek el. Az utóbbi huszonnégy óra alatt négy ilyen határsértés történt.

(PRÁGA, május 25.) Krofta csehszlovák külügyminiszter Eisenlohr dr., prágai német követ előtt a határsértések ügyében tett tiltakozó lépésre a csehszlovák kormány sajnálkozását fejezte ki és kijelentette, minden intézkedés megtörtént hasonló esetek megakadályozására.

Német hivatalos közlés a cseh határsértésekről

(Berlin, május 25.) Hivatalos közlés a következőképpen adja elő a cseh részről történt négy határsértés esetét:

Kedden délelőtt egynegyed egykor egy csehszlovák katonai repülőgép repült el Németország nyugati határán belül, körülbelül nyolcvan-százhusz méteres magasságban Schirmding közelében, a határtól körülbelül három kilométerre. A repülőgépen gépfegyver és két pilóta volt. Körülbelül a Schirmding fölött, azután déli irányban távozott. Kétszáz ötven órában egy másik repülőgép jelent meg Walsassen község felett a határtól hét kilométerre. A gép nagyon alacsonyan repült és a bennülők szemmelláthatólag figyelmesen vizsgálták a területet. Lehetetlen — mondja a német közlés, hogy a gép tévedésből repült volna német terület felett, mivel ezen a vidéken a határvonal kitűnően látható. A német határszél lakosságát rendkívül aggasztják ezek a naponta megismétlődő események, különösen a német határon túl történő katonai műveletek miatt. A szudéta-német terület fele van csapatokkal és nagyobb csapatokkal néhány méterig megközelítik a határt. A cseh szlovákok erődtítéseket készítenek a szudéta-német területen és ez annál inkább feltűnő, mivel német részről semmiféle ilyen előkészület sem történt.

A német távirati iroda további jelentése szerint szerdán reggel hat óra ötvenöt perckor csehszlovák repülőgép jelent meg Unterreichenbach felett. Ez a község az utolsó vasútállomás a német-csehszlovák határ előtt. A gép háromszáz-negyszáz méter magasan repült és egészen Retzig a német vámállomásig hatolt előre. Kétszáz méterrel megállapították, hogy csehszlovák katonai repülőgép volt és valószínűleg felderítő repülést végzett. Kétszáz ötven órában a gép a vasútvonal irányában eltávozott.

Egy újabb jelentés szerint, egy negyedik csehszlovák repülőgép Jedenspeigen közelében Ráctól nyugatra repült át a német-cseh határon. A kétfedelű katonai repülőgép utasai lefegyverezték a német területen jelenleg építés alatt lévő gátakat. A gép ezután visszatért Csehszlovákiába.

Reményben felyt le az égeri temetés

Prágai jelentés szerint, az Égerben lelért két szudéta-német temetésén Henlein helyettese beszédet mondott. Ez a két ember, — mondotta, —

meggyőződéséért adta életét. Azt az egyet kívánjuk, hogy haláluk a német nép jobb sorsának hirdetője legyen. Az egész világnak meg kell tudnia, hogy nem félünk a haláltól és nem hagyjuk abba a harcot, amíg nem látjuk a nemzeti-szocialista eszme győzelmét. Henlein csak néhány szót mondott és ebben mély megindulását fejezte ki a két szudéta-német halála felett, majd elrendelte, hogy a szudéta-németek gyászfátyolos lobogót tüzzenek ki házukra.

Elkészült a francia-angol kisebbségi terv

(Páris, május 25.) Párisban úgy tudják, hogy Ossusky prágai és Masaryk londoni csehszlovák követek a kisebbségi kérdés rendezésére vonatkozó francia-angol tervvel utaznak Prágába. Az „Intransigeant” című francia lap szerint, a terv egyebek között kiterjed a csehszlovák kormány által hozott katonai intézkedésekre is.

Chamberlain a Varsóban és Budapesten tett angol közlésekről

(London, május 25.) A Reuter-ügynökség közlése szerint, az angol alsóház ülésén Henderson munkáspárti képviselő azt kérdezte, hogy az angol kormány közölte-e a lengyel és a magyar kormányval, hogy Anglia nagy érdeklődést tanúsít a csehszlovákiai kisebbségi kérdés megoldása iránt. Chamberlain miniszterelnök azt válaszolta, hogy az angol kormány Varsóban és Budapesten követi utján közölte, hogy a legnagyobb érdeklődéssel kíséri a kérdés békés megoldását és kielégítő biztosítékokat kapott mind a két kormány részéről.

Lengyel félhivatalos magyarázat

(Varsó, május 25.) Lengyel politikai körökben nem fogadták rokonszenvvel az angol és francia sajtóban a csehszlovák kérdésben elfoglalandó lengyel álláspontból elterjedt véleményeket. Megállapítják, hogy Rydz Smigly marsall franciaországi látogatása alkalmából két évvel ezelőtt már nyilatkozott és megállapította, hogy Lengyelországnak csak akkor vannak kötelezettségei Franciaország iránt, ha Franciaországot harmadik hatalom támadná meg. Lengyelország ekkor teljesítene szövetségi kötelezettségeit de nem bonyolódhatik bele olyan viszályba, amelybe Franciaország különböző más államokkal fennálló szövetségi szerződése miatt keveredne. Ez mincenenekelőtt vonatkozik olyan államokra, amelyeknek eddigi politikáját Lengyelország a legnagyobb fenntartással fogadta.

A pápai bulla felemeli szavát a széthúzás és az emberiséget borzasztó szerencsétlenséggel fenyegető támadások ellen

(Budapest, május 25.) Szerdán délután fél-ötörk páratlan ünnepség keretében több, mint százezerfőnyi közönség előtt nyitották meg a budapesti Hősök terén a világkongresszust. A megnyitás időpontjáig kiderült az idő és csak

a hűvös szél emlékeztetett az esős napokra. Az ünnepséget harsonások nyitották meg, felhangzott a pápai himnusz, majd Meszlényi Zoltán synopei püspök felolvasta a Pacelli bíborshoz intézett pápai bullát, amely a bibo-

rost az érkekeztet legátusává nevezi ki.

A bulla többek között kifejti, hogy az isteni és emberi jogok nagyfokú összezavarása, a különböző szerződések és szövegek különböző értelmezése miatt a mai szomorú viszonyok között semmit sem ítélt a Szent Atya üdvösebbnek, minthogy az emberek elfordult tekintetét és tévelygő értelmét ráirányítsa az igazán örök és változatlan dolgokra és a megerősített gyenge lelkek az örök törvényekhez az igazság és a béke legbiztosabb alapjaihoz alkalmazkodjanak. A gyűlésre kitűzött tételek igen alkalmasnak látszanak arra, hogy a legszentebb szentséghez fűződő szeretet kötelékével kiengeszteljék az egymástól széthúzó embereket és összeközzák magukat a népeket is, amelyek nem kis mértékben szembefordulnak egymással és nem szűnnek meg támadó és kegyetlen fegyverekkel rettentő bajokat és borzasztó szerencsétlenséggel zudítani az egész emberiségre, vagy pedig állandóan ilyenekkel fenyegetni az embereket. A bulla megemlékezett Szent István királyról és térítő munkájáról és végül a Szent Atya apostoli áldását küldötte a kongresszus résztvevőinek.

Szerédi Justinian magyar hercegrímás latin és magyarnyelvű szöveget intézett a kongresszus közönségéhez és üdvözölte a pápai legátust, majd Hóman Bálint, a magyar kormány nevében mondott üdvözlő beszédet. Ezután Heylen namuri püspök, az eucharisztikus értekezletek állandó bizottságának elnöke, megnyitottak jelentette ki a kongresszust. Pacelli bíboros, pápai prelátus franciayelvű beszédet mondott s az ünnepélyes kongresszusi himnusz fejezte be.

Nemzeti repülőgép elsüllyesztett egy angol hajót

(VALENCIA, május 25.) Szerda reggel több spanyol nemzeti repülőgép Majorca szigetéről jövet, bombákat dobott a „Phortehall” nevű angol hajóra és azt elsüllyesztette. Egy tiszt s egy matróz megsebesült, a legénységet megmentették.

Mohamedán banda megtámadott az alexandretti szandzsákbán egy arab községet

(BEYRUTH, május 25.) Az alexandretti Szandzsákbán a választási harc során az elmúlt éjszaka véres események történtek, amelyek öt halálos áldozatot követeltek. Egy fegyveres mohamedán banda megtámadta az Amuk síkságon fekvő Aragi Sarki arab községet. A banda tagjai sortűzet adtak le a lakosokra. A sortűz megölt három falusit s Salani sejtet. A támadók ezután felgyújtották a sejk házát. A házban benn égett a sejk tízéves kislánya. A hatóságok minden intézkedést megtettek a támadó törökök kézrekerítésére.

LEGUJABB SPORTHIREK

Románia—Preston North End 2:2 (1:0)

A román csapat könnyen megnyerhette volna a mérkőzést

(Buenrest, május 25.) Szerdán tizenötezer főnyi közönség előtt játszották le a román válogatott—Preston North End mérkőzést. A mérkőzés, amelyet Schneider lengyel bíró vezetett, 2:2 (1:0) arányban, eldöntetlenül végződött. A vezető gólt a 45-ik percben Parátky szerezte meg huszméteres bombával. Szünet után a 18-ik percben az angolok Pavlovicsi hibájából egyenlítették. A 28-ik percben Barátky tizenhét méterről az angolok sárfalán keresztül szabadrugásból védhetetlenül juttatta hálóba a labdát. Tíz pere múlva az angolok szabadrugása a sárfal egyik tagjáról pattan be a hálóba.

Az angol csapat kitűnő benyomást keltett, de a román válogatottnak is jó napja volt. Könnyen meg is nyerhették volna a mérkőzést. Rasinaru, Bürger és Barátky voltak a román csapat legjobbjai. Szünet után Moldovanu helyett Kovács, Rafinszky helyett Brandabura álltak be a csapatba, de egyikük sem felelt meg.